

A portrait of a woman with short, wavy blonde hair, wearing a grey checkered blazer over a white collared shirt and a light orange ruffled scarf. She is smiling slightly and looking towards the camera. The background is a solid light green color.

Наукова бібліотека
СумДПУ імені
А. С. Макаренка

віртуальна виставка

Наука як життєва позиція.
СЕМЕНОГ ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА

“Яскравою самобутньою особистістю є Олена Семеног, моя учениця. Особливість творчої індивідуальності Олени Миколаївни полягає в оригінальності особистісних проявів, соціальній відповідальності.

В Олени особливе відчуття ЛЮДИНИ, її творчого потенціалу. Її стиль – неповторний, її праці вгадувані, навіть якщо там відсутнє прізвище Семеног.

Мацько Любов Іванівна

Олена Миколаївна Семеног – відмінник освіти України, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Основними напрямками наукових досліджень О. М. Семеног є проблеми теорії та методики професійної (філологічної) освіти, неперервної педагогічної освіти, методики викладання української мови, етнолінгводидактики, лінгвоперсонології, культури наукової мови, використання інформаційних технологій у філологічній освіті, формування академічної культури дослідника.

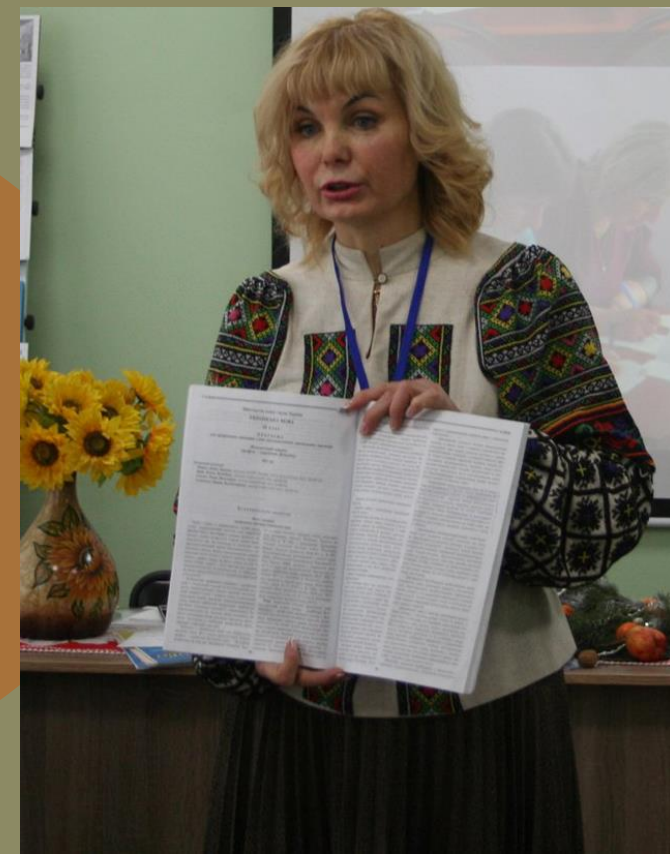

Глибока, виважена, відповідальна за кожний факт, з високим рівнем наукової етики, Олена Миколаївна прагне системно, нелукаво, «без золота і каменю» дослідити кожний науковий факт, педагогічне явище, вирізняється українською елітарністю і сприяє формуванню людини культури.

Ничкало Нелля Григорівна

Дослідниця має понад 400 наукових праць, з-поміж яких: монографії, посібники для формального, інформального та неформального навчання, статті у вітчизняних фахових і закордонних виданнях.

За плідну наукову працю О. М. Семеног нагороджено нагрудним знаком «Відмінник освіти України», Почесною грамотою Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України, нагрудним знаком НАПН України медаль «Ушинський К. Д.», Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, нагрудним знаком МОН України «За наукові та освітні досягнення», почесним знаком «За видатні заслуги перед колективом університету» та багатьма іншими нагородами.

Олена Миколаївна Семенов є педагогом, теоретиком і практиком нової генерації, для якої характерною є креативність, здатність до генерування та сприйняття нових ідей, націленість на результат, висока працездатність.

Сбруєва Аліна Анатоліївна

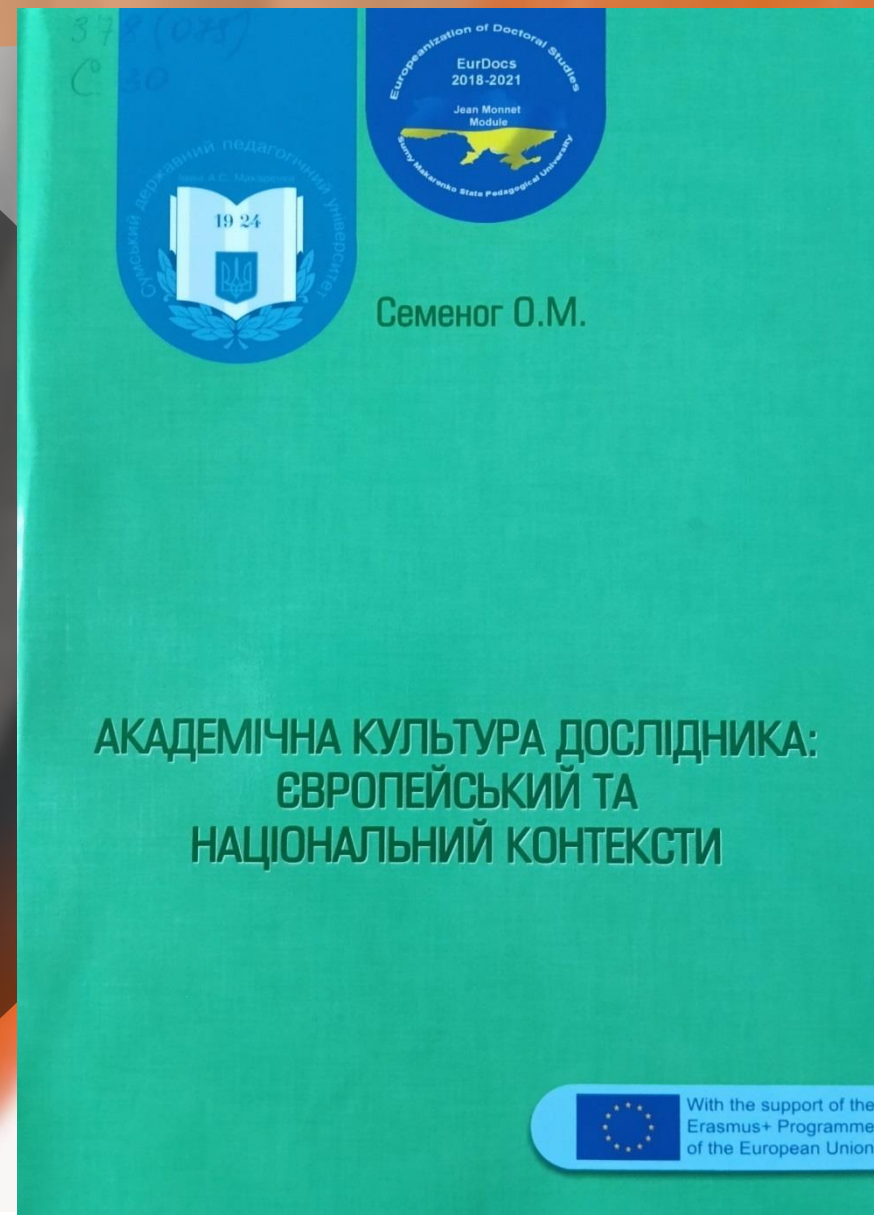
«Ціннісним скарбом», «необхідною умовою сталого розвитку», важливим індикатором національної безпеки держави дослідники називають освіту, що формує «культурний капітал людства на принципах людиноцентризму, толерантності, гуманності, виховання інтеркультурної комунікабельної особистості».

Виконуючи інтегративну місію щодо реально здійснюваних інновацій в усіх сферах соціально-культурного й економічного розвитку, освіта покликана вивести людину на цивілізаційну платформу європейського та світового спілкування.

Семенов, О. М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти [Текст] : навчальний посібник / О. М. Семенов ; МОН України, Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. – 215 с.

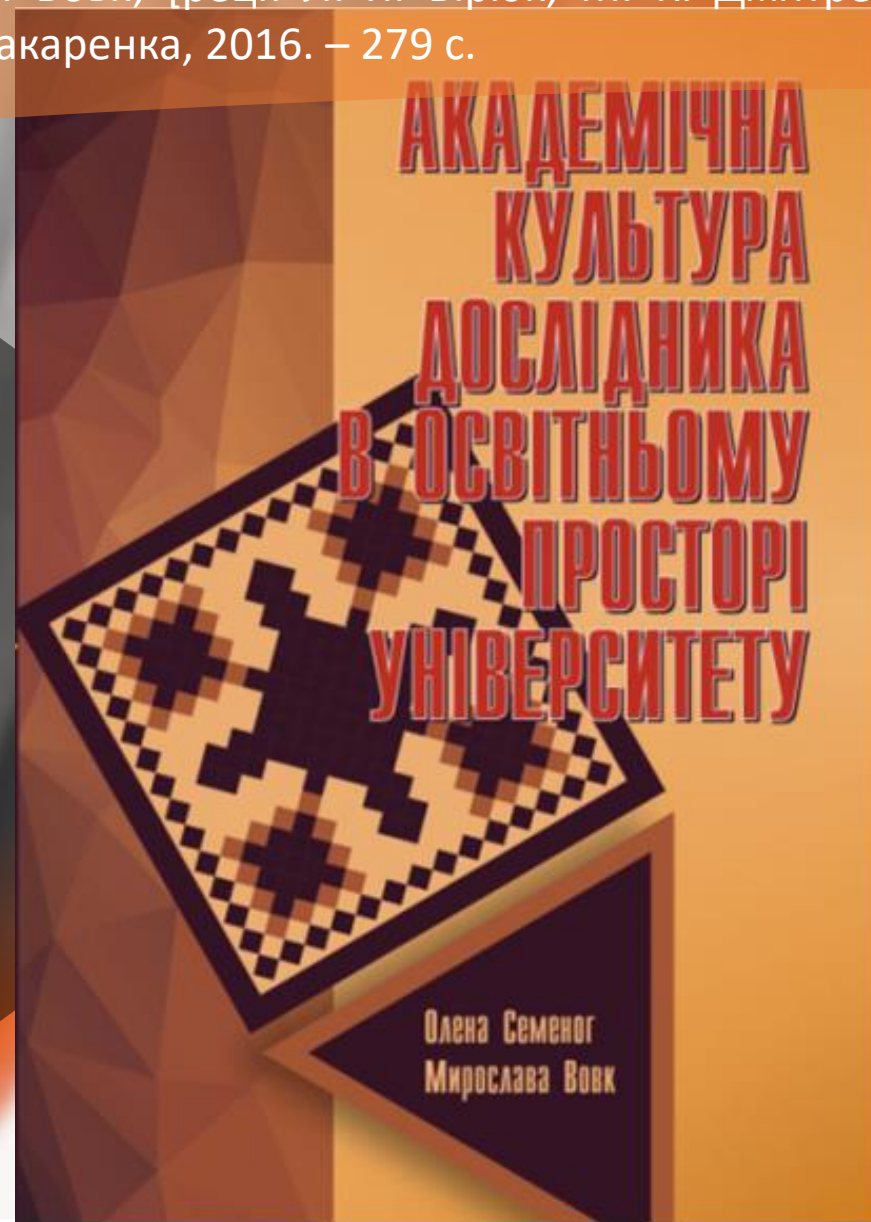
Видання підготовлено в межах реалізації проєкту програми Еразмус+ Жан Моне Модуль «Європеїзація докторських програм у галузі освіти на засадах інтердисциплінарного та інклюзивного підходів», що реалізується в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка.

У посібнику викладено науковий апарат курсу, схарактеризовано специфіку академічної культури, культурно-освітній простір університету, узагальнено моделі класичного університету в контексті академічної культури, академічні традиції університетів України, окреслено сутність, структуру, методи дослідження академічної культури дослідника, окреслено лінгвокультурологічний аспект академічної культури дослідника, основи академічної доброчесності у вищій освіті, розкрито деякі аспекти лінгвоперсонології, культури наукового наставництва.

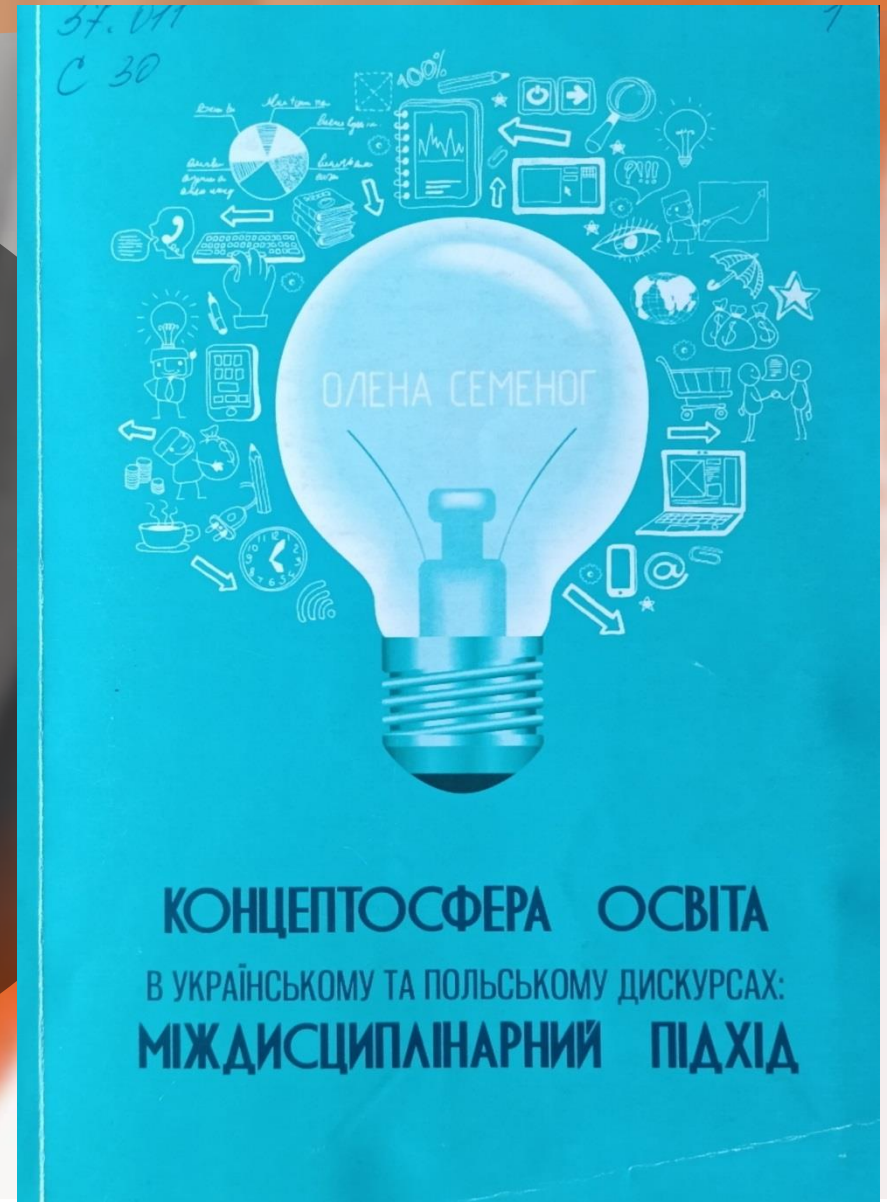
Семеног, О. Академічна культура дослідника в освітньому просторі університету [Текст] : [колективна] монографія / Міністерство освіти і науки України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН ; Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; О. Семеног, М. Вовк; [рец.: Л. Я. Бірюк, М. К. Дмитренко, В. І. Статівка, Л. О. Хомич]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. – 279 с.

У монографії окреслено підходи до академічної культури як основи культури дослідницького навчання в університеті, здійснено ретроспективний аналіз академічних традицій університетів, в основу діяльності яких на всіх етапах історичного поступу українського суспільства було покладено пріоритети фундаментальної освіти, поваги до людини, культуровідповідності, національні і полікультурні цінності, інтелектуальний, духовний, творчий розвиток особистості. Проаналізовано особливості формування академічної культури студента-дослідника у процесі фольклористичної підготовки, у наукових товариствах, гуртках, громадських організаціях, під час збиральницько-практичної діяльності та фольклорної практики.

Семеног, О. М. Концептосфера освіта в українському та польському дискурсах: міждисциплінарний підхід [Текст] : монографія / О. М. Семеног ; МОН України, Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми : [Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2019. – 176 с.

У виданні окреслено теоретичні засади дослідження концептосфери *освіта* в українському та польському освітньому дискурсах; представлено етноспецифіку концепту *освіта* на матеріалі українських і польських прислів'їв, в освітньо-теологічному дискурсі Івана Павла II; схарактеризовано поняттєвий компонент концепту *освіта* у законодавчо-нормативних документах; лексеми на позначення учасників освітнього процесу в освітньому дискурсі; здійснено огляд новітніх понять на позначення освітніх реалій в освітньо-педагогічному дискурсі; розкрито концепт *освіта* як особистісно-орієнтований, соціальноорієнтований, національно-орієнтований, ціннісно-орієнтований феномен, що перебуває під впливом інноваційних тенденцій в освіті та мові.

Розвиток педагогічної майстерності викладача вищого навчального закладу непедагогічного профілю в умовах інформаційно-технологічного суспільства [Текст] : [колективна монографія] / [І. А. Зязюн, О. А. Лавріненко, М. М. Солдатенко та ін. ; за ред. І. А. Зязюна] ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. – Київ : Педагогічна думка, 2012. – 390 с. – У складі авторів О. М. Семеног.

Колективна монографія науковців відділу теорії та історії педагогічної майстерності Інституту педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України – спроба розкрити пріоритетні напрями розвитку педагогічної майстерності викладачів ВНЗ непедагогічного профілю, вказати шляхи самовдосконалення та розвитку провідних професійних компетентностей, необхідних для організації високого рівня професійно-педагогічної взаємодії.

Р 64
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА

ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
НЕПЕДАГОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ В УМОВАХ
ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО
СУСПІЛЬСТВА

Розвиток педагогічної майстерності викладача в умовах неперервної освіти [Текст] : монографія : (за матеріалами виступів учасників на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя в умовах неперервної освіти») / Національна академія педагогічних наук України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих ; Глухівський державний педагогічний університет ім. О. Довженка ; [упоряд. О. М. Семеног ; за ред.: М. М. Солдатенко, О. М. Семеног ; рец.: О. А. Біда, В. І. Бобрицька, Н. Н. Чайченко]. – Глухів : РВВ ГДПУ, 2008. – 283 с.

Висвітлено сутність, природу та складники педагогічної майстерності, педагогічної обдарованості, наукової мовної культури викладача вищої школи. Розглянуто питання сучасного дискурсу педагогічної майстерності за умов неперервної професійної освіти. Розкрито особливості інноваційних педагогічних технологій і педагогічного спілкування. Висвітлено теоретичні та методичні засади педагогічної підготовки вчителя загальноосвітньої школи в контексті національного та зарубіжного досвіду.

РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ
МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА
В УМОВАХ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Монографія

Діагностика і розвиток педагогічної майстерності у професійних навчальних закладах [Текст] : колективна монографія / [І. А. Зязюн, Е. О. Помиткін, Т. В. Іванова та ін.] ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України. – Київ : Педагогічна думка, 2007. – 262 с. – У складі колективу авторів О. М. Семеног.

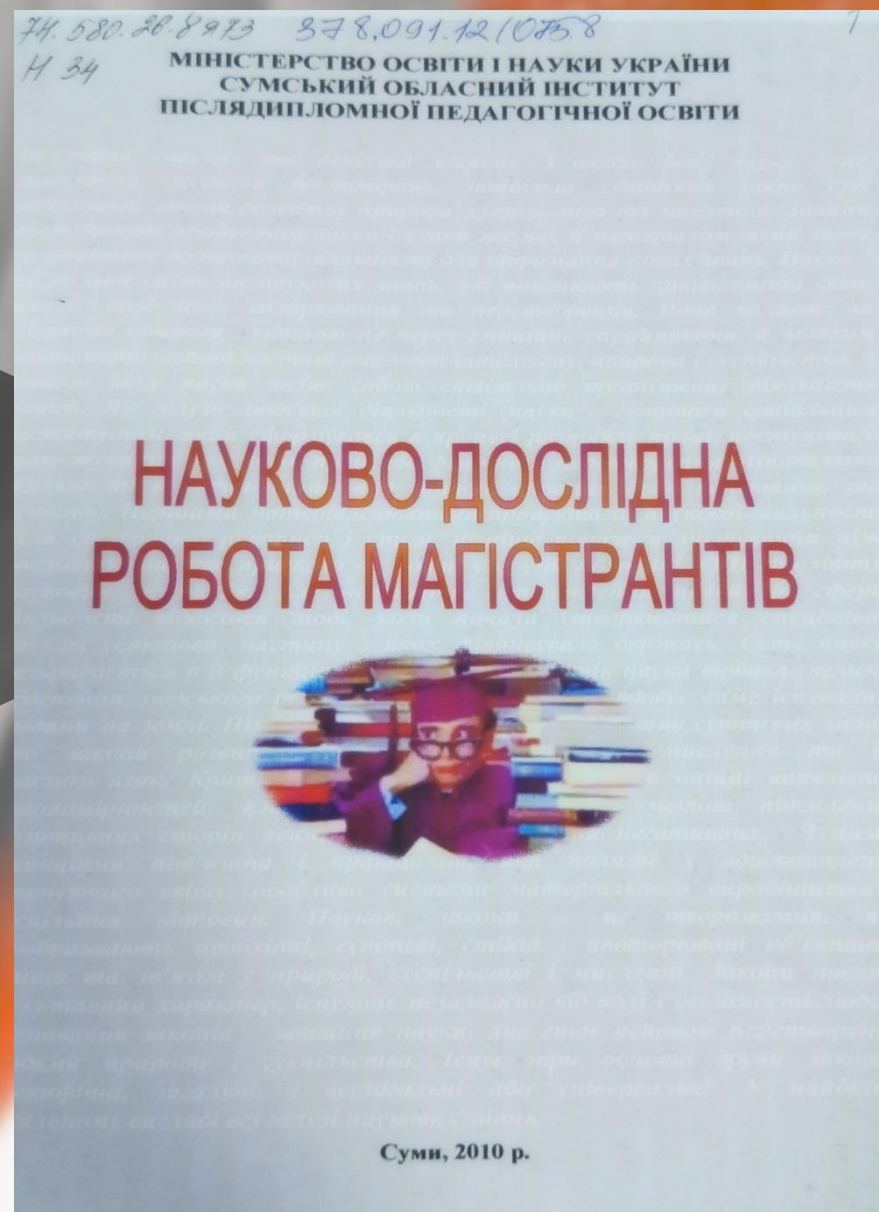
У монографії досліджується широкий спектр методологічних, теоретичних і практичних проблем діагностика і розвитку педагогічної майстерності у професійних навчальних закладах. Цілісно аналізується система розвитку педагогічної майстерності, обґрунтовується концептуальні, психолого-педагогічні та методичні основи діагностування педагогічної майстерності, виокремлюються шляхи її розвитку.

**ДІАГНОСТИКА І РОЗВИТОК
ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ
У ПРОФЕСІЙНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

ПЕДАГОГІЧНА ДУМКА

Науково-дослідна робота магістрантів [Текст] / МОН України, Сумський обл. ін-т післядипломної педагогічної освіти ; [уклад.: Н. Н. Чайченко, О. М. Семеног, Л. М. Артюшкіна та ін.]. – Суми : [СОІППО], 2010. – 92 с.

Посібник містить загальні положення про дипломну магістерську роботу, про курсову роботу та статтю, виимоги до порядку викладання матеріалу та їх структурних елементів, правила оформлення, порядок захисту, додатки з прикладами оформлення тих або інших структурних елементів наукової роботи. Звернута увага магістрів на мову і стиль викладу наукового тексту.

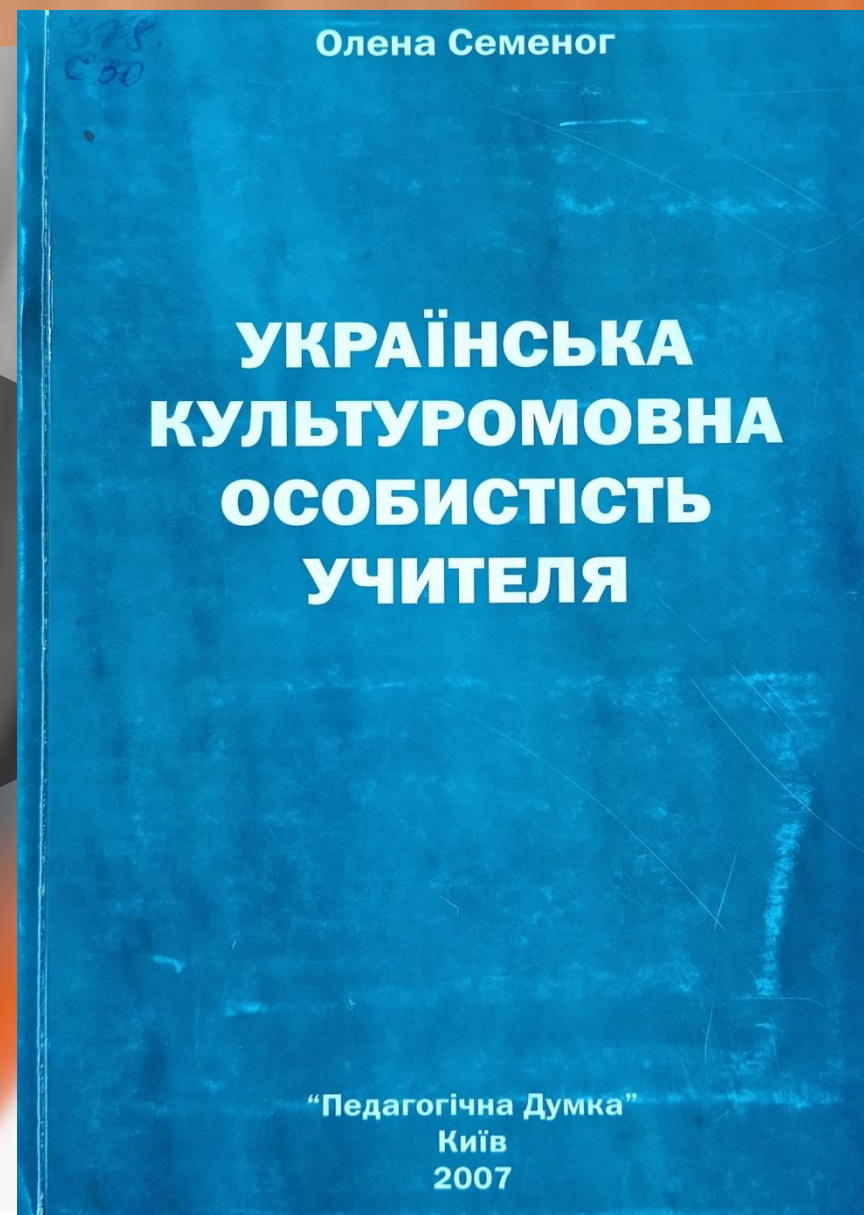
“ Мова, незважаючи на всі зовнішні впливи, зберігає свою індивідуальність, яка притаманна і її характеру... У мові ми завжди знаходимо сплав власне мовного характеру з тим, що мова перейняла від характеру нації... мова може бути побудована тільки за допомогою нації, якій вона належить.

В. фон Гумбольдт

Педагог як елітарна мовна особистість, котра глибоко шанує українську мову і має фундаментальні знання мови та літератури в поєднанні з традиціями національного виховання, вважає їх часткою свого світогляду і світосприйняття, характеризується розвиненим мисленням, інтелектом, мовленнєвою пам'яттю, мовним чуттям, спроможний забезпечити ефективний педагогічний вплив, здатний виховати іншу елітарну мовну особистість.

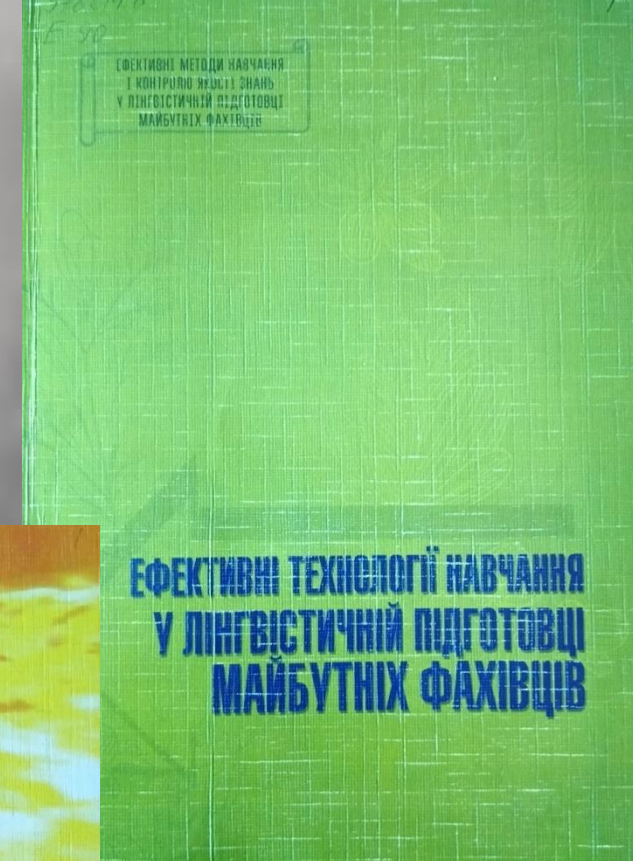
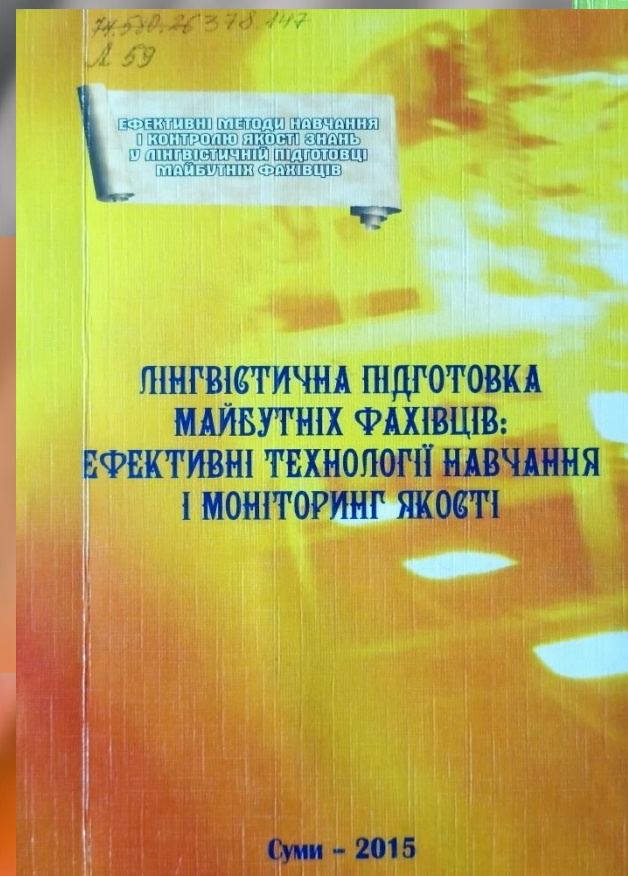
Семенов, О. М. Українська культуромовна особистість учителя: (шляхи її формування в системі професійної підготовки) [Текст] : монографія / О. М. Семенов ; за ред. Л. І. Мацько ; [рец.: М. П. Лещенко, Л. М. Паламар, Л. В. Струганець]. – Київ : Педагогічна думка, 2007. – 272 с.

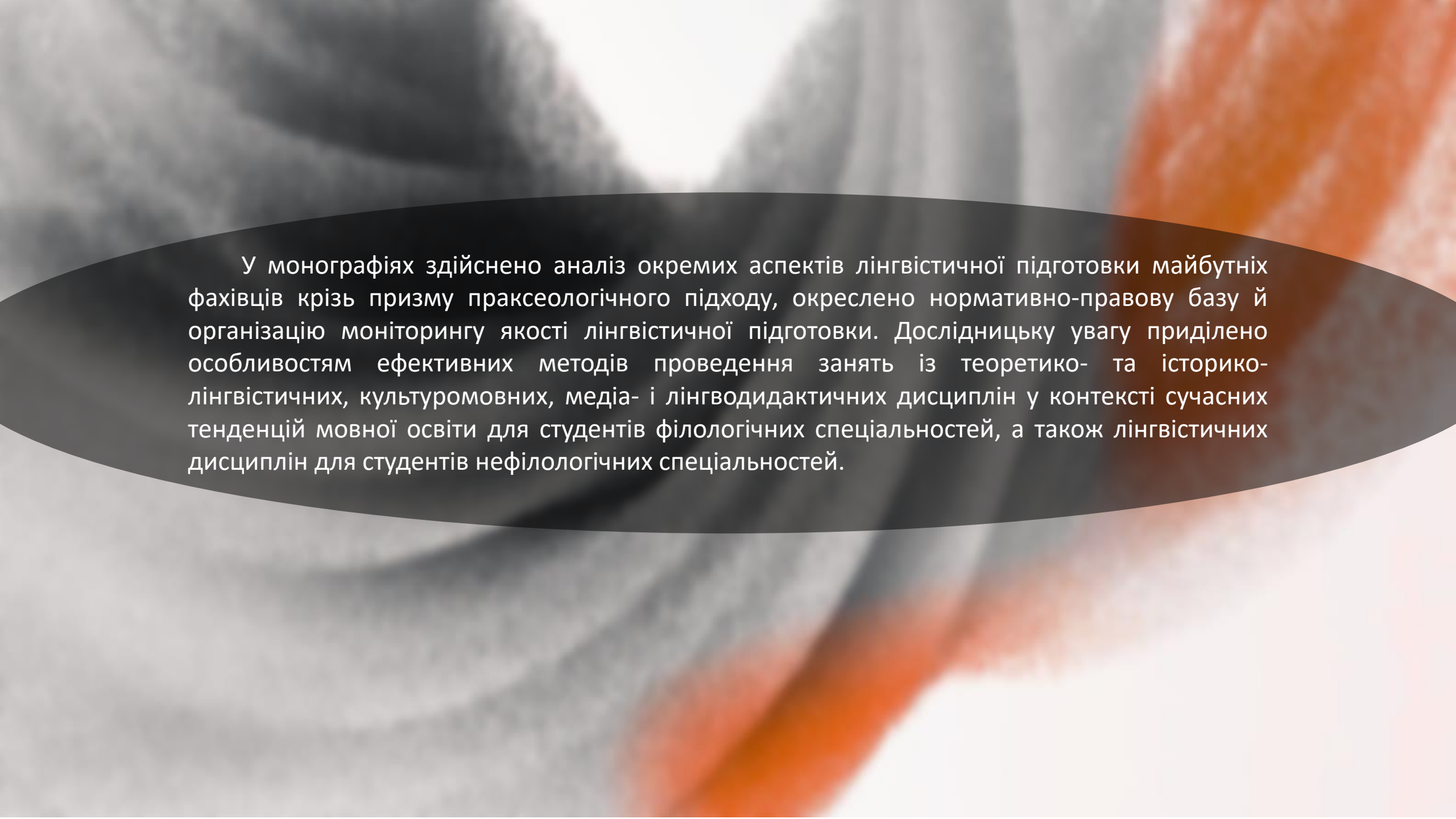
У монографії на основі ретроспективного та зіставного аналізів національного і зарубіжного освітнього досвіду представлено навчально-методичну систему формування культуромовної особистості майбутнього вчителя української мови і літератури на етапі допрофесійної мовної підготовки, а також у процесі навчально-пізнавальної, самостійної і науководослідної, практичної підготовки в умовах закладу вищої педагогічної освіти.

Ефективні технології навчання у лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців [Текст] : [колективна] монографія / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; авт. кол. О. Семеног, В. Герман, Н. Громова та ін. ; за заг. ред. О. Семеног ; [рец.: А. О. Новиков, Г. І. Сотська, В. І. Статівка]. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – 374 с.

Лінгвістична підготовка майбутніх фахівців: ефективні технології навчання і моніторинг якості [Текст] : монографія / О. М. Семеног, Н. В. Громова, М. М. Ячменик, О. А. Кулікова ; МОН України, Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми : [Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2015. – 174 с.

У монографіях здійснено аналіз окремих аспектів лінгвістичної підготовки майбутніх фахівців крізь призму праксеологічного підходу, окреслено нормативно-правову базу й організацію моніторингу якості лінгвістичної підготовки. Дослідницьку увагу приділено особливостям ефективних методів проведення занять із теоретико- та історико-лінгвістичних, культуромовних, медіа- і лінгводидактичних дисциплін у контексті сучасних тенденцій мовної освіти для студентів філологічних спеціальностей, а також лінгвістичних дисциплін для студентів нефілологічних спеціальностей.

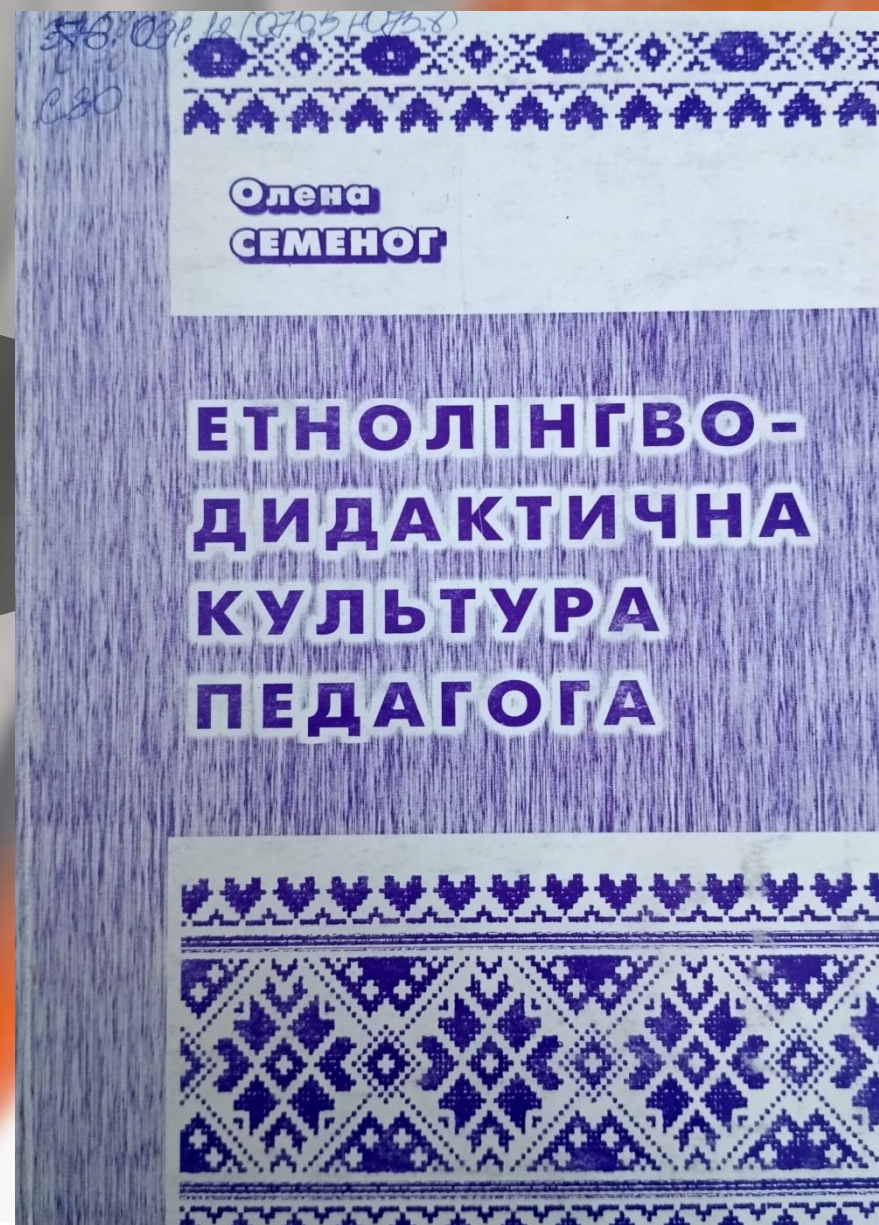
Семенов, О. М. Культура наукової української мови [Текст] : навчальний посібник / О. М. Семенов. – 2-ге вид., стер. – Київ : Видавничий центр «Академія», 2012. – 213 с. – (Серія «Альма-матер»).

Кожному дослідникові необхідні розвинуті чуття наукової мови, мовний смак, володіння науковим стилем мовлення і письма, мовними засобами наукового тексту. Ці якості є результатом цілеспрямованої роботи над собою, можливості для якої відкриває навчальний посібник. У ньому розкрито особливості української наукової мови, охарактеризовано властивості і структурно-сміслові компоненти різноманітних наукових текстів, складові культури усного наукового мовлення.

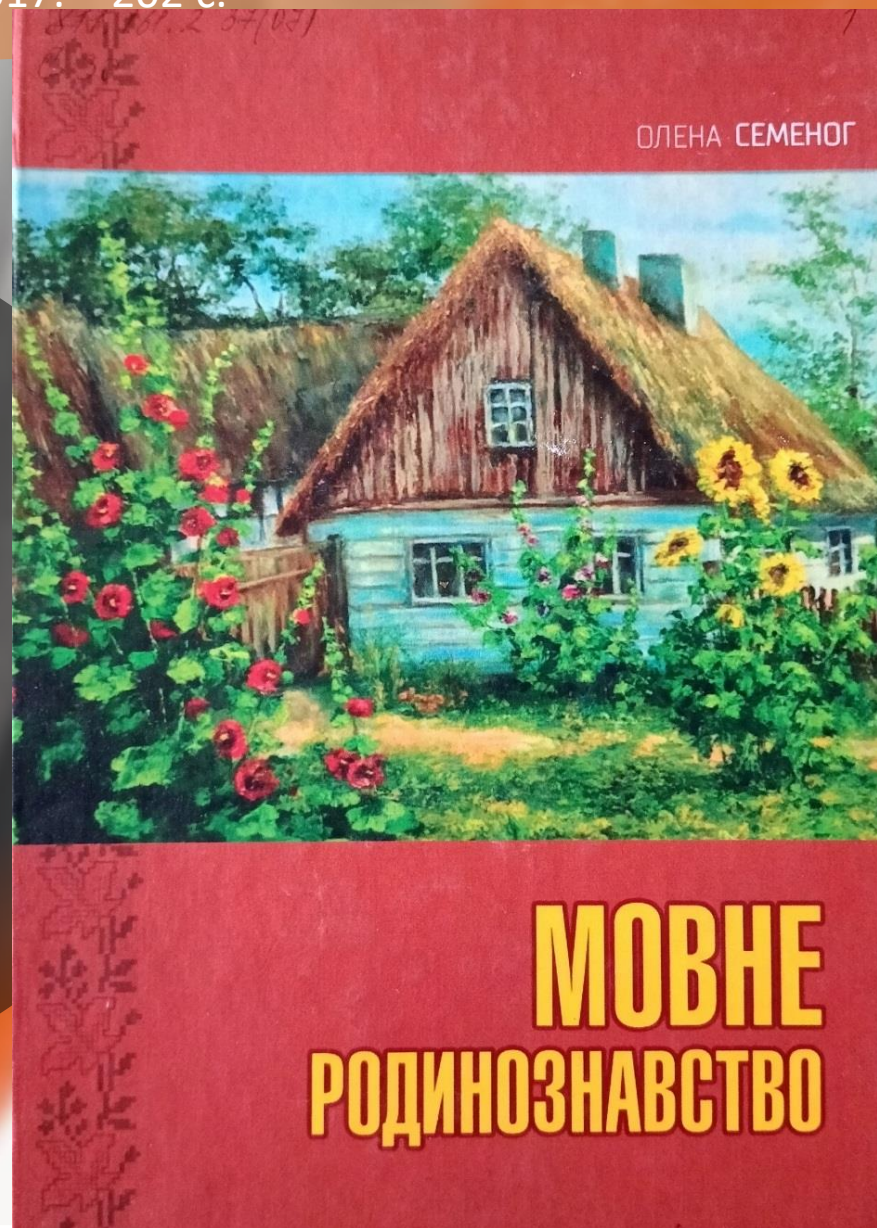
Семенов, О. Етнолінгводидактична культура педагога [Текст] : практикум : навч. посібник для студ. вищ. пед. навч. закл. / О. Семенов ; Ін-т педагогіки і психол. профес. освіти АПН України. – Київ ; Глухів : [РВВ ГДПУ], 2006. – 251 с.

У посібнику розглядаються питання етнолінгвістики, етнолінгвопедагогіки, етнолінгводидактики. Різноманітні контрольні, творчі, проблемно-пошукові завдання орієнтують студентів на формування етнолінгвокультурознавчої, етнолінгводидактичної компетенції.

Семеног, О. Мовне родинознавство [Текст] : навчальний посібник / О. Семеног ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: Л. Мацько, М. Вовк, Т. Симоненко, В. Статівка]. – Суми : [СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2017. – 202 с.

У посібнику розглядаються соціокультурні аспекти профільного навчання з української мови в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа». Дослідницький матеріал книги спрямований на формування лінгвокультурознавчої компетентності старшокласників учнів на уроках та в позакласній гуртковій роботі з родинознавства. Пріоритетну роль відведено завданням, які спрямовані на формування дослідницьких умінь виконувати історико-культурологічні коментарі слів-історизмів, етнографізмів, діалектизмів, фразем у фольклорному або художньому тексті, проводити самостійну пошукову роботу з етнолінгвокультури рідного краю. Посібник може слугувати дидактичним засобом проведення занять із культуромовних, лінгвометодичних, педагогічних курсів.

Надутенко, М. В. Електронні словники Українського мовно-інформаційного фонду Національної академії наук України в освітньому процесі / М. В. Надутенко, Н. М. Пономаренко, О. М. Семеног. – Київ: Український мовноінформаційний фонд Національної академії наук України, 2020. – 50 с.

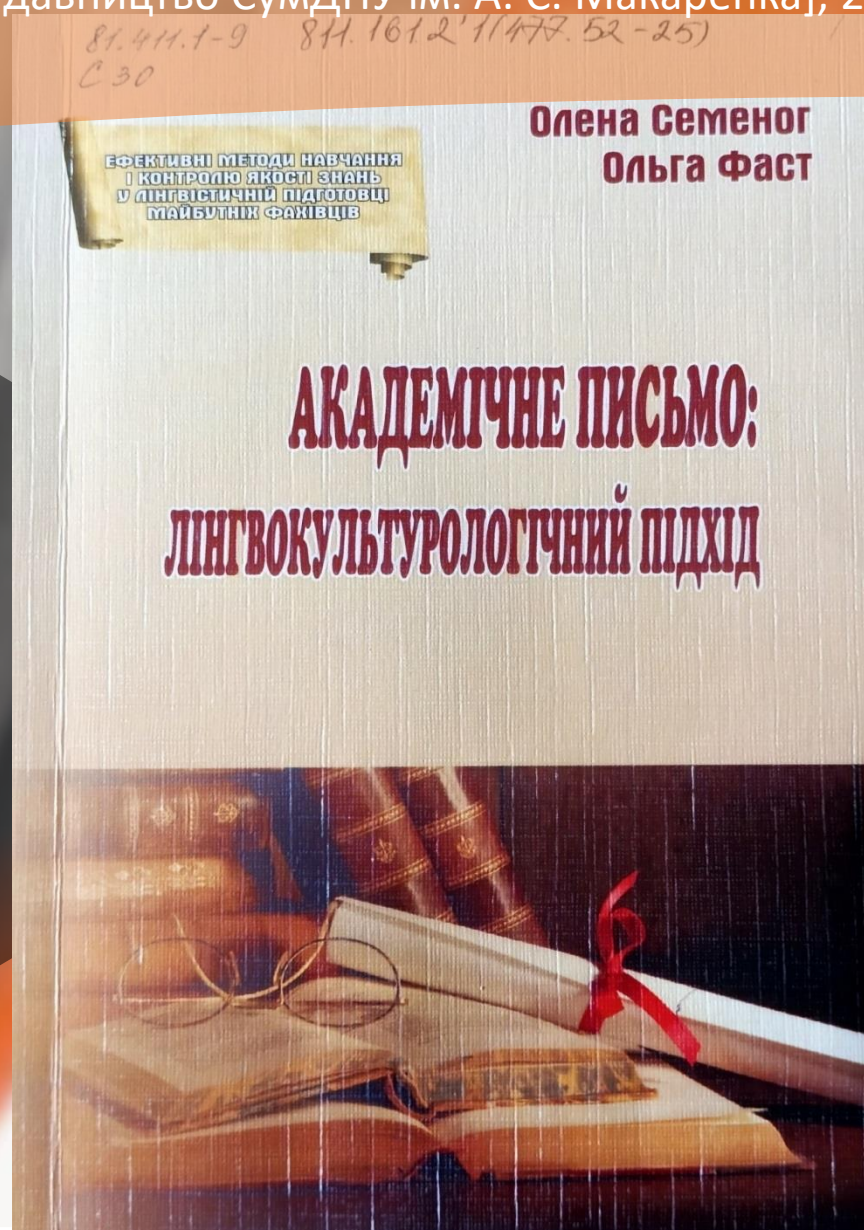
Матеріал видання дібраний і укладений відповідно до сучасних освітніх тенденцій в Україні, спрямований на формування мовнокомунікативної, інформаційно-цифрової компетенцій учня з урахуванням мовної, лінгвістичної, соціокультурної, діяльнісної змістовних ліній.

У посібнику подано вправи та завдання, що стимулюють користувачів якнайширше використовувати електронні ресурси Українського мовно-інформаційного фонду НАН України на заняттях з української мови. Текстовий матеріал відповідає Державному стандарту базової середньої освіти (2020), програмі для профільного навчання учнів закладів загальної середньої освіти, зорієнтовує на активізацію пізнавальної діяльності учнів, розвиток мовного смаку і мовного чуття рідного слова.

Семенов, О. М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід [Текст] : навчальний посібник / О. Семенов, О. Фаст; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: Н. М. Бідюк, М. П. Вовк, Л. Е. Гусак, В. В. Герман]. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2015. – 220 с.

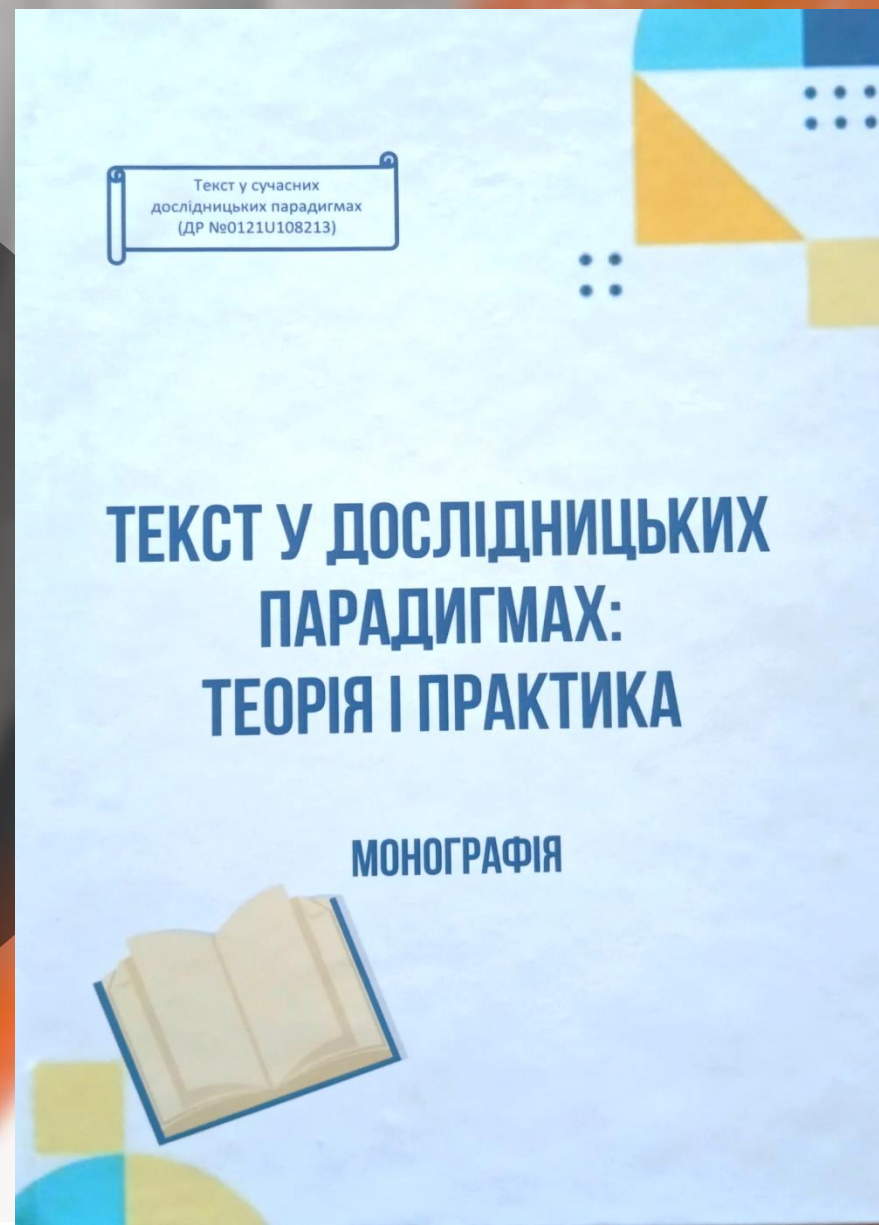
Видання зорієнтовно на поглиблення знань користувачів про науковий стиль української та англійської мови, розширення уявлення про мовні засоби наукового тексту, опанування технології роботи із сучасним українським та англійським науковим текстом. У модулях на основі культурологічного підходів розкриваються важливі аспекти академічного письма українською та англійською мовою: особливості організації наукової праці дослідника: зміст та сутність наукового дослідження, логіка науково-дослідницької роботи, культура праці з науковими текстами різних жанрів, особливості цитування згідно з міжнародними стандартами.

Текст у дослідницьких парадигмах: теорія і практика [Текст] : колективна монографія / за заг. ред. О. М. Семеног.
– Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022. – 248 с.

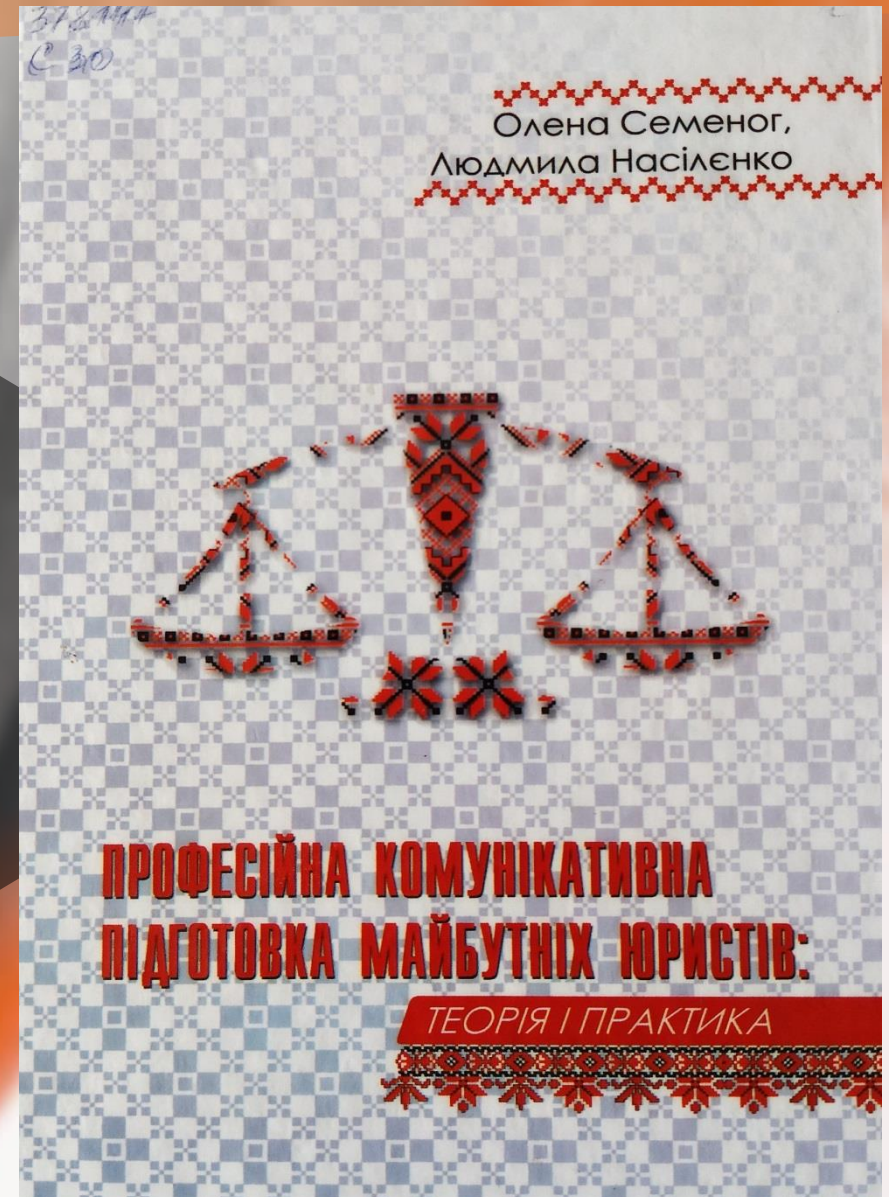
Зміст колективної монографії становлять статті, у яких науково відрефлексовані аспекти текстових категорій у дослідницьких парадигмах філології та освітній парадигмі на основі міждисциплінарного підходу. Окреслено особливості деяких текстових категорій, на прикладі творчості П. Куліша, І. Франка, Л. Костенко здійснено огляд художнього, наукового тексту в об'єктиві мовознавчих досліджень, питань фольклоризму літератури в контексті структурно-семіотичної концепції культури.

Висвітлено наукові засади роботи над текстом у курсі методики навчання української мови в закладах загальної освіти, особливості підготовки майбутніх учителів до формування у здобувачів текстових умінь. Схарактеризовано віртуальні лабораторії у професійній комунікації лінгвістів.

Семеног, О. Професійна комунікативна підготовка майбутніх юристів: теорія і практика [Текст] : [монографія] / О. Семеног, Л. Насіленко ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України ; [рец.: М. М. Солдатенко, Г. Х. Яворська]. – Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. – 322 с.

У монографії на основі аналізу теорії та вивчення емпіричного досвіду теоретично обґрунтовано комунікативні засади професійної діяльності майбутніх юристів. З урахуванням положень системного, особистісно-діяльнісного, компетентнісного, культурологічного, текстоцентричного, аксіологічного підходів розроблено і обґрунтовано модель і педагогічні умови формування комунікативної компетентності майбутніх юристів, зокрема у процесі вивчення мовних, спеціальних дисциплін, самостійної роботи, виробничої практики в умовах закладу вищої освіти.

Семеног, О. М. Українська мова : професійне спрямування – біржова діяльність [Текст] : практикум : навч. посібник для студ. біржових спец. вищ. навч. закладів / О. М. Семеног, В. П. Гордієнко ; Ін-т педагогіки і психології профес. освіти АПН України. – Київ : [Бії Граф], 2007. – 219 с.

У посібнику розглядаються питання мовної підготовки майбутніх спеціалістів біржової діяльності. Різноманітні контрольні, творчі, проблемно-пошукові завдання орієнтують студентів на формування усної та писемної професійної мовної культури.

“

*Мова – душа кожної національності, її святощі,
її найцінніший скарб.*

I. Огієнко

В сучасному інформаційному суспільстві зростають вимоги до якості освіти загалом і філологічної зокрема. Загальноосвітня школа потребує вчителів-словесників, які здатні ефективно працювати в умовах нарощування обсягів наукової інформації, прагнуть до професійного самовдосконалення і самореалізації, володіють умінням аналізувати й інтерпретувати лінгвістичні явища, ефективно проводять уроки та виховні заходи, є носіями кращих взірців українського мовлення, дбають про формування належного рівня культури мовлення юних громадян України.

Семенов, О. Культура фахової мови [Текст] : [тестові завдання : навчальний посібник] / О. Семенов, О. Рудь ; Міністерство освіти і науки України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України ; Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: Л. І. Мацько, Т. В. Симоненко, О. П. Кумеда]. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. – 202 с.

У виданні подано тестові, контрольно-пошукові, проблемні завдання, а також варіанти комплексної контрольної роботи для перевірки рівня сформованості складових мовнокомунікативної професійної компетентності фахівців (орфографічної, орфоепічної, лексичної, фразеологічної, граматичної, пунктуаційної, стилістичної та дискурсивної). Завдання укладено відповідно до робочих програм з фахової/ділової української мови, культури наукової мови і можуть бути використані для практичних занять, організації самостійної, індивідуальної роботи у закладах вищої педагогічної освіти, для самонавчання та самоконтролю.

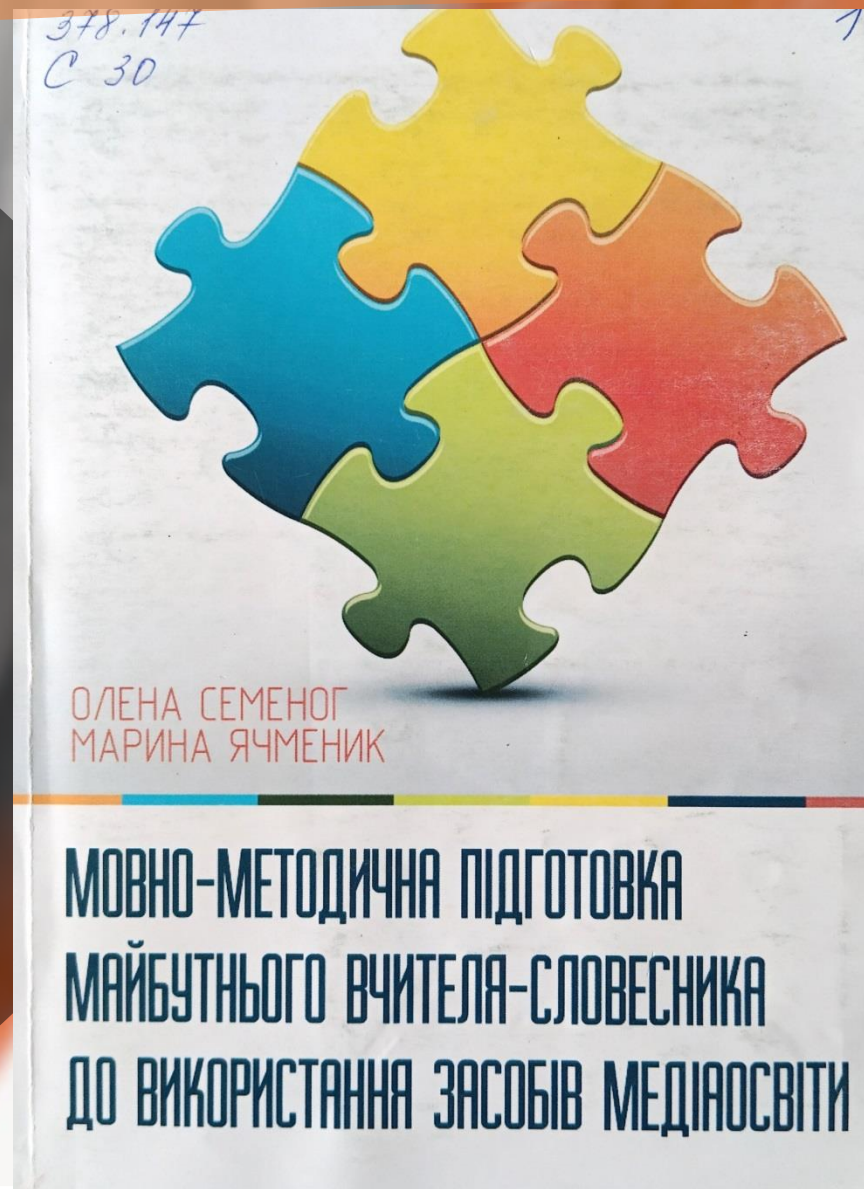
Семенов, О. М. Українська лінгводидактика [Текст] : навчальний посібник / О. М. Семенов ; МОН України, Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2018. – 222 с.

У посібнику розкрито ключові питання методики викладання лінгвістичних дисциплін у закладах вищої освіти, запропоновано навчальні матеріали для самостійної роботи магістрів, спрямовані на формування інтегральної, загальних, фахових компетентностей, зокрема здатності орієнтуватися в основних тенденціях мовної освіти, вивчати, критично осмислювати й упроваджувати у власну педагогічну та наукову діяльність передовий український та світовий досвід відомих науковців та вчителів, навички ефективно проектувати навчально-методичні комплекси, проводити різні види занять у закладах освіти, організовувати освітній процес як педагогічну взаємодію, використовувати інформаційні технології в самостійній дослідницькій діяльності.

Семеног, О. М. Мовно-методична підготовка майбутнього вчителя-словесника до використання засобів медіаосвіти [Текст] : монографія / О. М. Семеног, М. М. Ячменик ; МОН України, Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми : [Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2019. – 210 с.

У монографії розкрито особливості мовно-методичної підготовки майбутнього вчителя-словесника до використання засобів медіаосвіти як цілісний педагогічний процес у взаємозв'язку навчально-пізнавальної, науково-дослідної, практичної складових, що спрямований на формування готовності здійснювати навчання мовно-літературних предметів, гурткову роботу в закладах загальної середньої освіти з урахуванням педагогічно доцільних засобів медіаосвіти та індивідуальних особливостей учнів. Засоби медіаосвіти окреслено як інноваційні дидактичні інструменти організації і забезпечення освітнього процесу, технічні, програмні, мережеві, креолізовані, аудіовізуальні засоби навчання, що сприяють ефективному вирішенню професійних завдань з формування компетентної мовної особистості школяра, його соціалізації, морального, громадянського, естетичного виховання.

Семенов, О. М. Медіакультура вчителя-словесника [Текст] : навчальний посібник / О. Семенов, М. Ячменик ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2015. – 143 с.

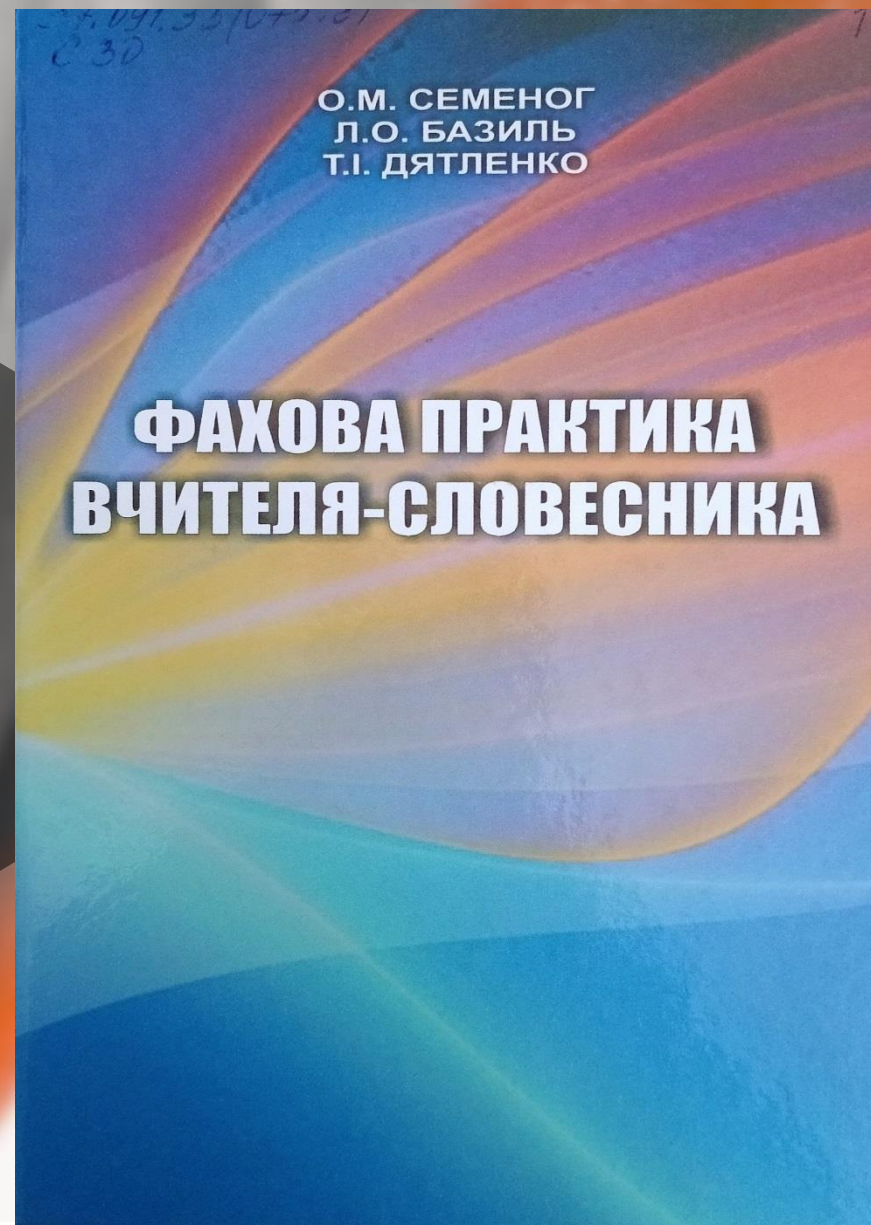
Пропоновані запитання і завдання на рефлексію і самоперевірку посібника зорієнтовано на формування знань і умінь майбутніх учителів-словесників із основ медіапедагогіки, медіаграмотності, медіакультури, розширення уявлень про мовні засоби медіатексту, розвиток умінь здійснювати міжособове спілкування в сучасному медіапросторі, на опанування технології роботи із медіатекстом на основі компетентнісного, культурологічного, аксіологічного підходів.

Семенов, О. М. Фахова практика вчителя-словесника [Текст] : навчальний посібник / О. М. Семенов, Л. О. Базиль, Т. І. Дятленко. – Луганськ : Ноулідж, 2011. – 495 с.

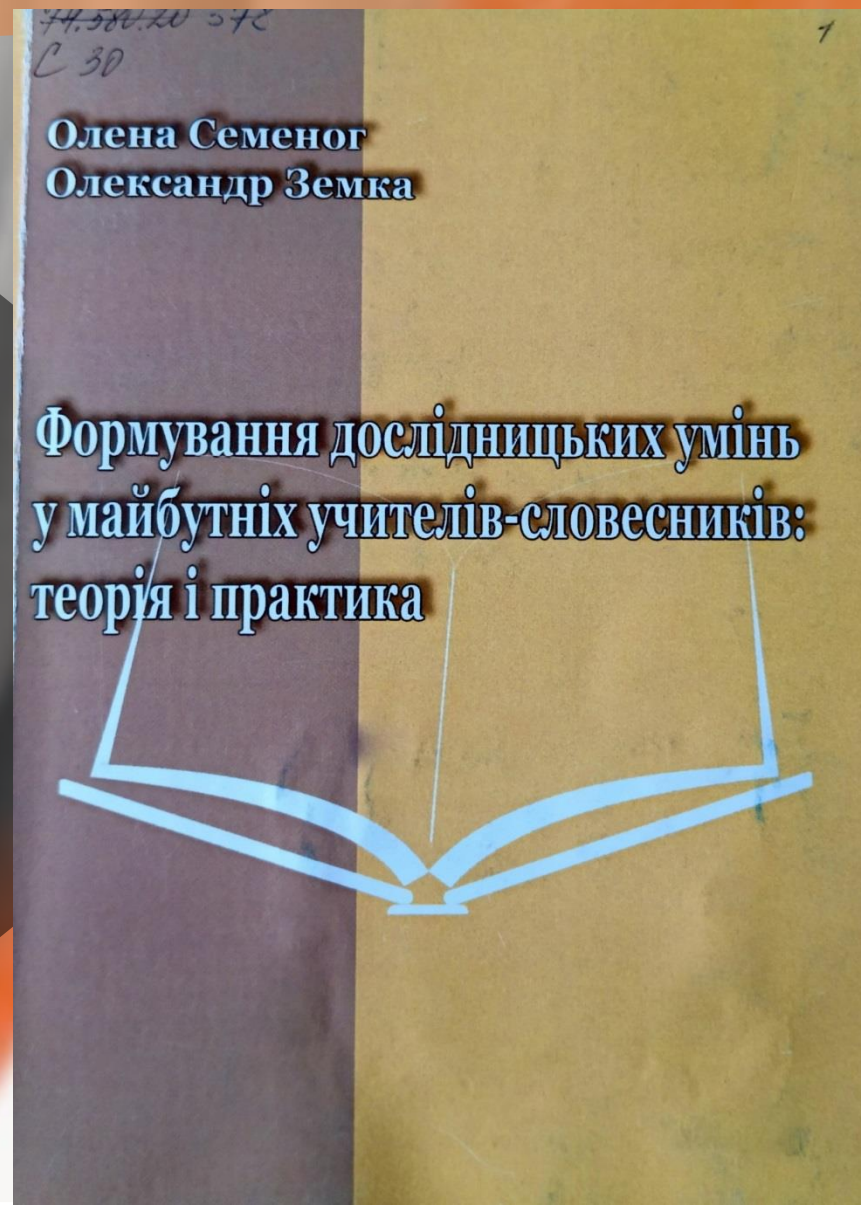
У виданні розглядаються особливості фахової практики як невід'ємної складової професійної майстерності вчителя-словесника. З урахуванням сучасних підходів представлено технології уроків і позакласних заходів, в основі концепції яких – філолого-педагогічний, комунікативно-діяльнісний, аксіологічний підходи.

Робота з фольклорними, літературно-краєзнавчими, етнолінгвістичними, художніми текстами супроводжується завданнями проблемно-діалогічного, дослідницького характеру.

Семеног, О. М. Формування дослідницьких умінь у майбутніх учителів-словесників: теорія і практика [Текст] : монографія / О. М. Семеног, О. І. Земка ; [рец.: Л. І. Мацько, Л. А. Онищук, М. М. Солдатенко]. – Суми : [Ніко], 2014. – 254 с.

У монографії акцентовано увагу на дослідницьких уміннях учителя-словесника як невід'ємного компонента професійно-педагогічної культури і педагогічної майстерності, обґрунтовано основні групи дослідницьких умінь майбутніх учителів-словесників. З урахуванням положень системного, особистісно-діяльнісного, контекстного, компетентнісного, синергетичного, культурологічного, текстоцентричного, аксіологічного підходів розроблено і обґрунтовано модель і педагогічні умови формування дослідницьких умінь у майбутніх учителів-словесників, зокрема у процесі вивчення лінгвістичних, історико-літературних дисциплін, самостійної і науково-дослідної роботи, навчальної і педагогічної практики в умовах закладу вищої педагогічної освіти.

Семенов, О. М. Практика в системі фахової освіти вчителя-словесника [Текст] : навчальний посібник для студ. вищих навч. закладів / О. М. Семенов, Л. О. Базиль, Т. І. Дятленко ; МОН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України, Глухівський держ. пед. ун-т ім. О. Довженка. – Київ : Фенікс, 2008. – 285 с.

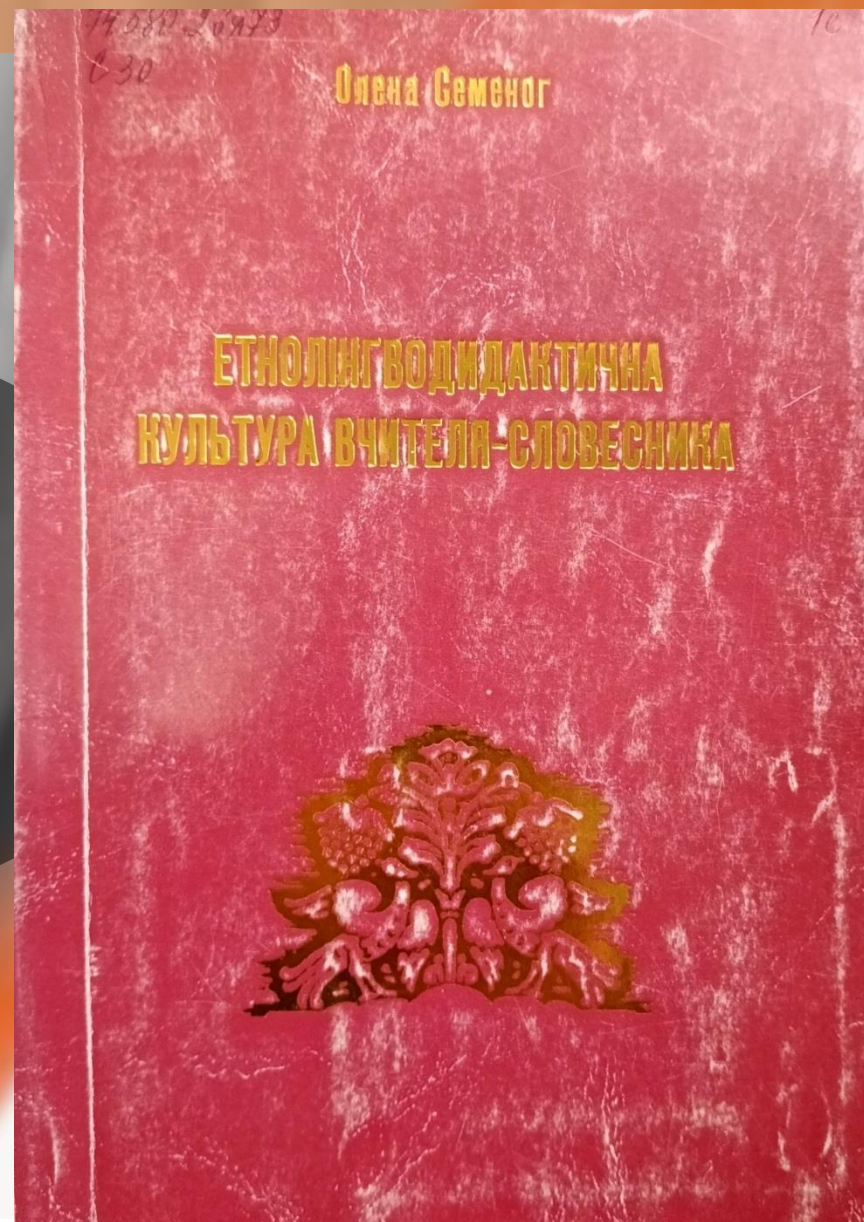
У виданні розглянуто зміст, функції і місце практики в системі фахової підготовки вчителя-словесника, професійні завдання фольклорної, літературно-краєзнавчої, діалектичної, етнографічної практики, особливості використання експедиційних матеріалів під час педагогічної практики. Літературний матеріал супроводжується системою завдань та запитань, які сприяють формуванню мовнокомунікативної, літературознавчої, методичної, дослідницької компетенцій студентів-філологів і може використовуватися у шкільних курсах методик викладання української мови і літератури.

О.М. Семенов
Л.О. Базиль
Т.І. Дятленко

ПРАКТИКА В СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ОСВІТИ ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА

Семеног, О. М. Етнолінгводидактична культура вчителя-словесника [Текст] : навч. посібник для студ. спец. «Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література» / О. М. Семеног. – 2-ге вид., доп. – Глухів : [РВВ ГДПУ], 2005. – 152 с.

У посібнику розглядаються питання етнолінгвопедагогіки, етнолінгводидактики, етнолінгвістики. Система різнопланових форм контролю навчальних досягнень (контрольні запитання, творчі, пошукові завдання, що стосуються опрацювання художніх текстів, довідникових матеріалів, аудіо-, відеозаписів фольклорної та етнографічної практик тощо) спрямована на розвиток інтегрального мислення і забезпечує формування етнокультурознавчої компетенції майбутнього вчителя-словесника.

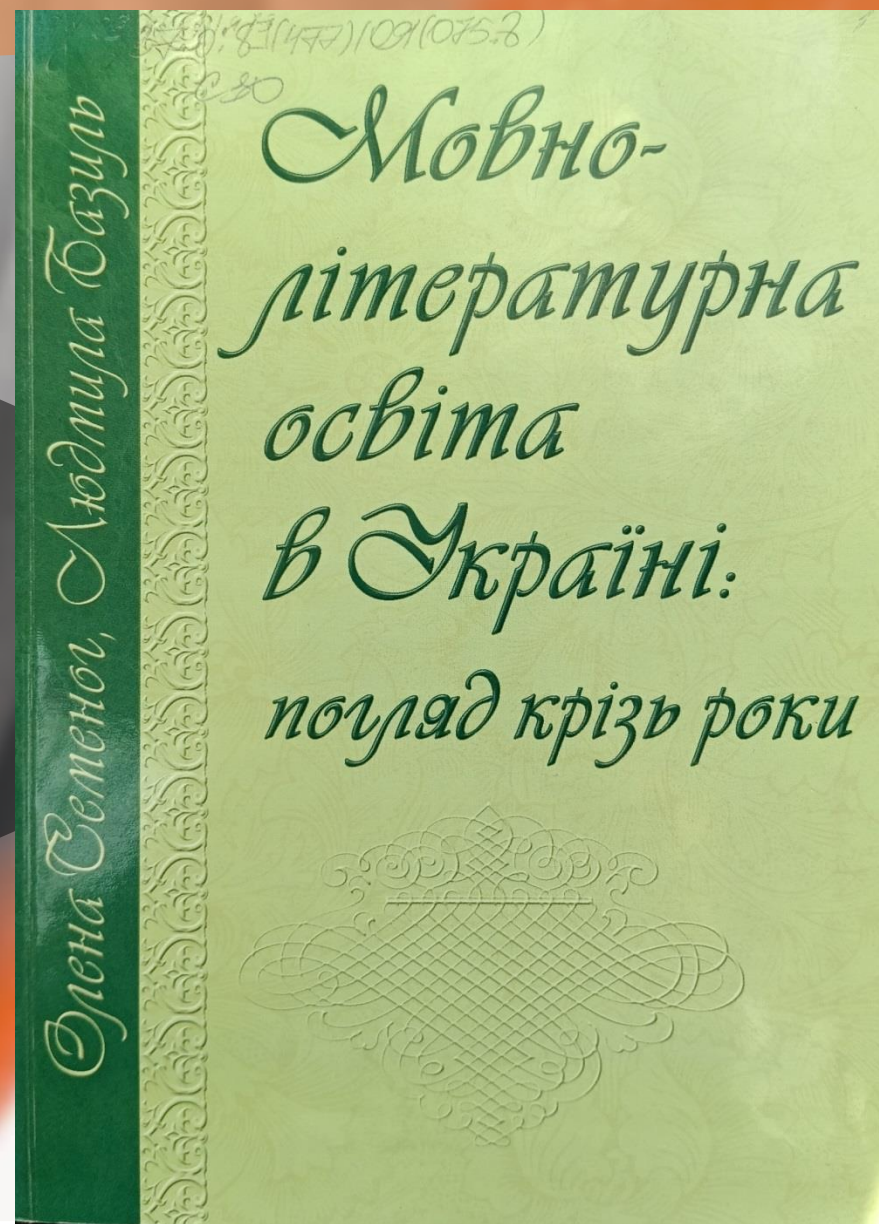
Семеног, О. М. Вступ до слов'янської філології [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. М. Семеног ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 189 с.

Пізнання світу історії слов'янських народів та їх мов, розгляд характерних рис матеріальної і духовної культури слов'ян, мовних особливостей праслов'янської мови і сучасних слов'янських мов допомагає в «діалозі культур» досліджувати мову і традиції українського народу і на цій основі формувати лінгвокультурознавчу компетенцію та використовувати набутий досвід у професійній діяльності. Можливості для такої роботи відкриває пропонований навчальний посібник, що містить змістові модулі і теми з елементами методичних порад до основних питань, запитання та завдання, програму курсу, комплект контрольної роботи, короткий словник термінів.

Семеног, О. М. Мовно-літературна освіта в Україні : погляд крізь роки [Текст] : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / О. М. Семеног, Л. О. Базиль ; МОН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України, Глухівський держ. пед. ун-т ім. О. Довженка. – Київ : Фенікс, 2008. – 234 с.

У виданні розглядаються актуальні проблеми мовно-літературної освіти в Україні у 1918 – 1938 роках. На літературних джерелах 20-30-х рр. ХХ ст. обґрунтовано тенденції професійної підготовки вчителів української мови і літератури, становлення і розвитку шкільної мовно-літературної освіти. Контрольні, проблемно-пошукові запитання і завдання орієнтують студентів на формування методичної, дослідницької компетенцій.

Семенов, О. М. Мовна особистість учителя в художній літературі [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. М. Семенов, Л. О. Базиль ; МОН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України, Глухівський держ. пед. ун-т ім. О. Довженка. – Київ : Фенікс, 2008. – 223 с.

Структура книги включає теоретичний і практичні модулі, мета яких – спонукати читачів поміркувати над різноманітними аспектами функціонування мовної особистості вчителя в українській художній літературі та її впливу на формування мовної особистості учнівської молоді. Робота з художніми текстами урізноманітнюється проблемно-діалогічним спілкуванням, словесним малюванням, виразним читанням, інтерв'юванням «заглибленням» у внутрішній світ героїв, а також продукуванням власних текстів на основі прочитаного, що дозволяє активізувати пізнавальну діяльність, розвивати читацьку культуру, уникати сліпого наслідування чужих суджень; виховувати толерантність до іншого бачення ситуації. Практикум може використовуватися в курсах культури мови, лінгвістичного аналізу художнього тексту, а також у психолого-педагогічних і методичних курсах.

Олена Семенов, Людмила Базиль

Мовна особистість учителя в художній літературі

Семеног, О. Мовнокомунікативна особистість учителя й учня у художньо-педагогічному дискурсі [Текст] : [навчальний посібник] / О. Семеног ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: А. О. Новиков, М. П. Вовк, В. І. Статівка] – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. – 259 с.

Структура видання включає теоретичний і практичні модулі, мета яких – спонукати читачів поміркувати над різноманітними аспектами функціонування мовної особистості вчителя в українській художній літературі та її впливу на формування мовної особистості учнівської молоді. Робота з художніми текстами урізноманітнюється проблемно-діалогічним спілкуванням, словесним малюванням, виразним читанням, інтерв'юванням «заглибленням» у внутрішній світ героїв, а також продукуванням власних текстів на основі прочитаного, що дозволяє активізувати пізнавальну діяльність, розвивати читацьку культуру, уникати сліпого наслідування чужих суджень; виховувати толерантність до іншого бачення ситуації.

Семеног, О. Формування культури педагогічного спілкування засобами української літератури [Текст] : практикум : навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів / О. Семеног ; Міністерство освіти і науки України ; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України ; [рец.: Н. Й Волошина, Т. В. Іванова, Н. В. Гузій]. – Глухів : [РВВ ГДПУ], 2005.— 108 с.

Подано фрагменти із творів української художньої літератури XIX-XX століть, в яких знайшли відображення проблеми шкільної освіти, педагогічного спілкування. Літературний матеріал супроводжується системою завдань і запитань, які орієнтують студентів на глибоке осмислення педагогічних ситуацій і спрямовані на формування культури педагогічного спілкування, комунікативної компетенції. Пропонований посібник може використовуватися в літературознавчих, педагогічних, методичних курсах.

Олена Семеног

**Формування культури
педагогічного спілкування
засобами української літератури**

Практикум

Глухів - 2005

“

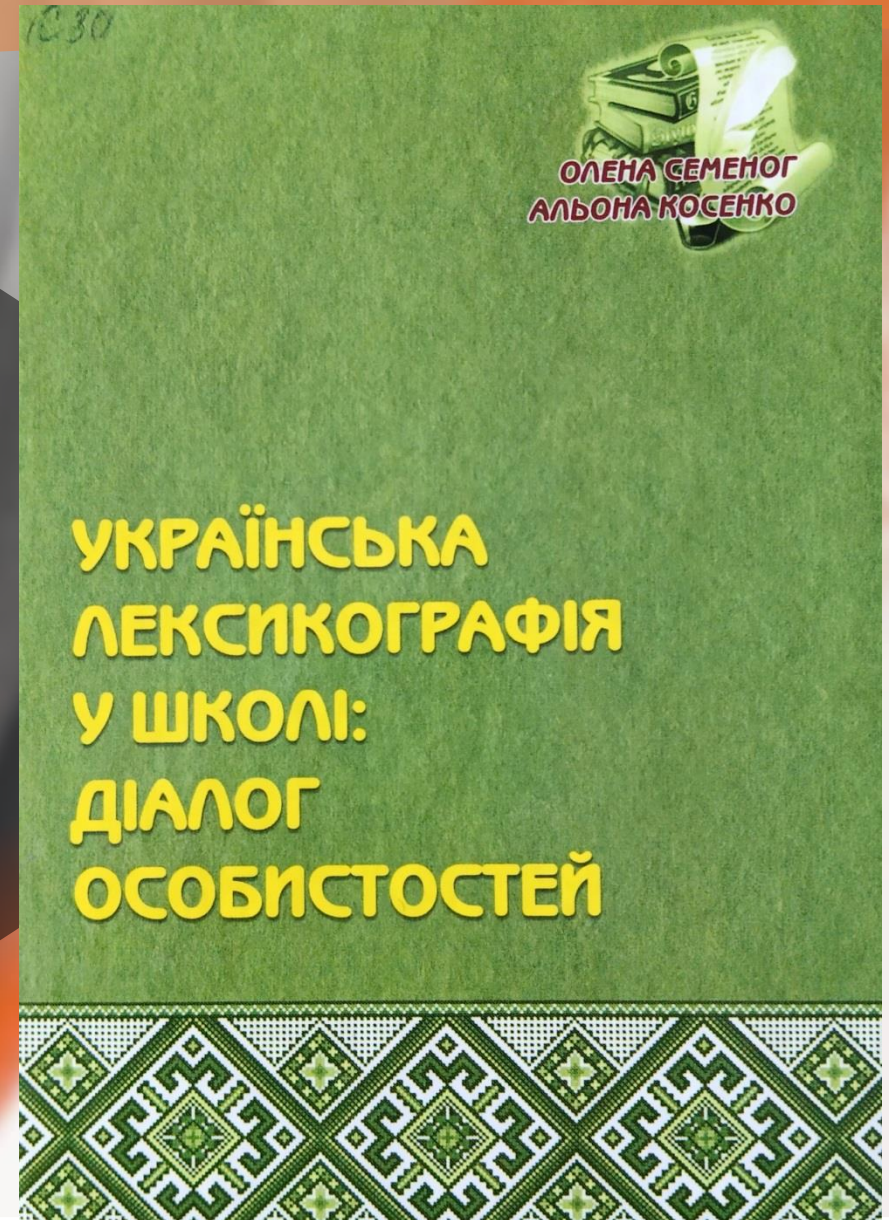
Істинне красномовство – це вміння сказати все, що треба, і не більше, ніж треба.

Ф. Ларошфуко

Ефективною формою педагогічної взаємодії, співпраці, співтворчості і взаємозбагачення вчителя й учнів у навчанні української мови виступає освітній діалог мовних особистостей. Педагог має бути не лише знавцем лінгвістичних законів і літературних тонкощів, а й психологом-практиком, майстром діалогічних взаємодій, що ґрунтується на педагогічному оптимізмі, відкритості, щирості і природності у спілкуванні, сприйнятті учнів як партнерів, прагненні до духовного взаємозбагачення і доказу істинних знань.

Семеног, О. М. Українська лексикографія у школі: діалог особистостей [Текст] : [навчально-методичний посібник] / О. М. Семеног, А. І. Косенко ; МОН України, Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми : [Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2017. – 143 с.

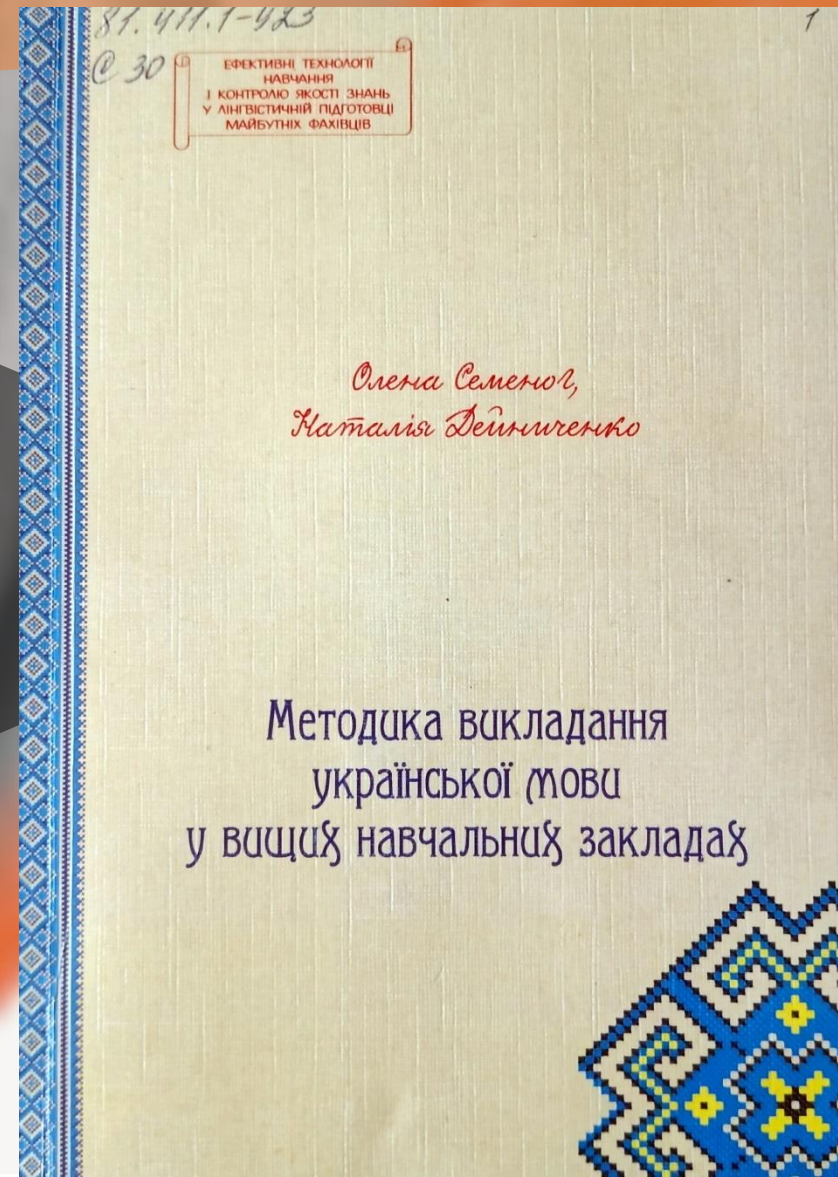
Окреслено місце і роль української лексикографії у формуванні основ академічної культури старшокласника, сутність лексикографічної компетентності учнів старшої школи. Розроблено творчі, пошуково-дослідні завдання і вправи на формування лексикографічної компетентності старшокласників, що враховують технології особистісно орієнтованого, проблемного, інтерактивного навчання, розвитку критичного мислення. Акцентована увага на вивчення ідіостилю словникаря як особистості з високим рівнем академічної культури. Доведено, що успішність уроку значною мірою залежить від діалогічної взаємодії учителя та учня.

Семеног, О. Методика викладання української мови у вищих навчальних закладах [Текст] : навчальний посібник / О. Семеног, Н. Дейниченко ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: О. Горошкіна, Т. Симоненко, Л. Струганець]. – 2-е вид., перероб. та допов. – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. – 219 с.

У виданні подано методику викладання української мови у вищій школі. У ньому дістали висвітлення наукові основи методики української мови.

Посібник містить змістові модулі і теми з елементами методичних порад до основних питань, запитання та завдання, матеріали для практичних і лабораторних занять, контрольну роботу, питання до іспиту.

Семеног, О. Урок української мови у вимірах педагогічної дії [Текст] : [навчально-методичний посібник] / О. Семеног ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; [рец.: Л. Мацько, Т. Симоненко, В. Статівка]. – Суми : [Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2015. – 232 с.

Вправи та завдання уроків зорієнтовують на поглиблення знань з історії мови, сучасного українського та світового мовознавства, розширення уявлення про лінгвістику тексту, теорію мовленнєвої діяльності, опанування технології дослідницького навчання. Текстовий матеріал зорієнтовує на активізацію пізнавальної діяльності учнів, розвиток духовної сфери особистості, виховання патріотизму, формування естетичного бачення світу, морально-етичних переконань, мовних смаків і мовного чуття рідного слова.

Українська мова. 10 клас. Профільний рівень, українська філологія [Текст] : [навчально-методичний посібник] / Л. І. Мацько, О. М. Семеног, Н. Б. Голуб [та ін.]. – Київ : Дивослово, 2020. – 519 с.

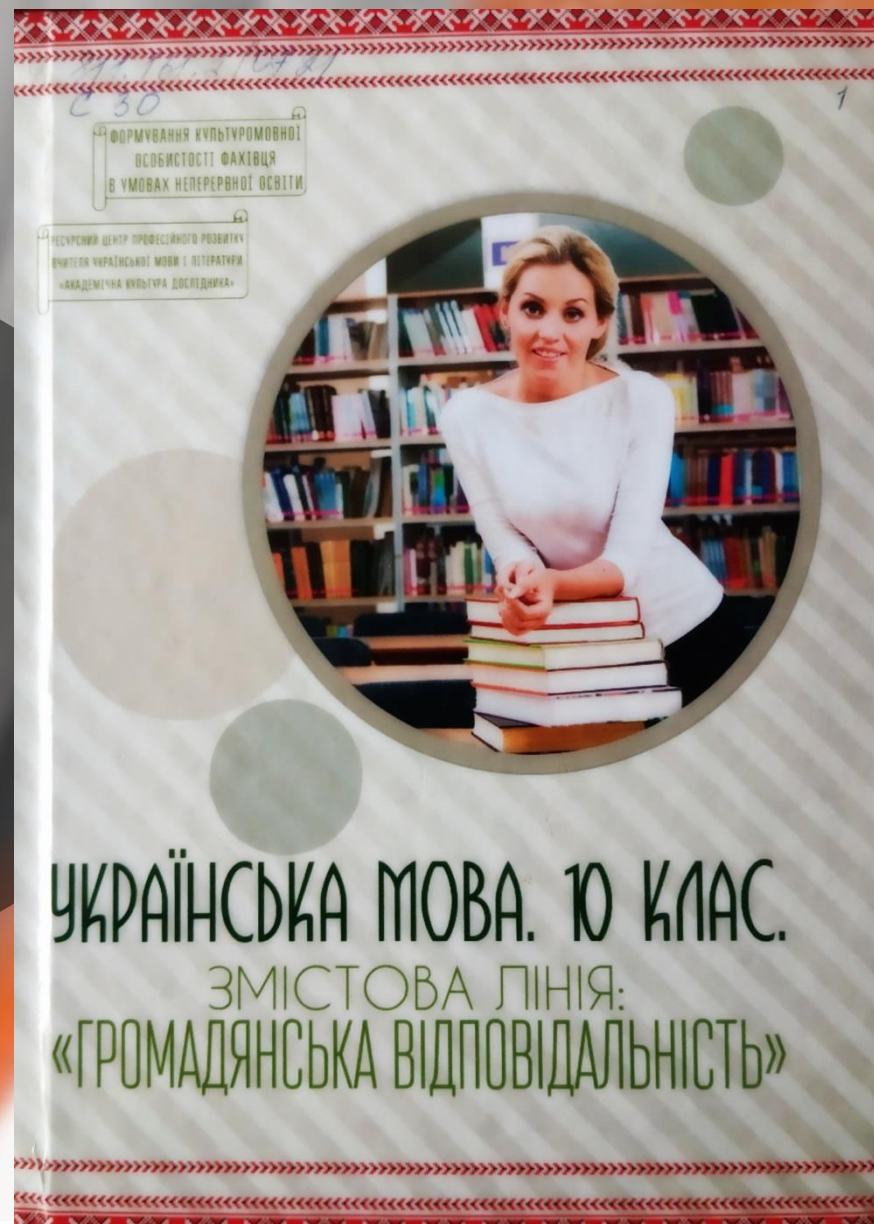
У посібнику подано матеріали до уроків української мови для 10 класу (профільний рівень). Вміщено унікальний теоретичний матеріал з історії мови, сучасного українського і світового мовознавства, лінгвістики тексту, теорії мовленнєвої діяльності. Представлено систему вправ і завдань, розроблених на засадах дослідницького навчання з урахуванням комунікативно-діяльнісного підходу.

Мета видання – допомогти вчителеві наповнити свій урок оригінальним дидактичним матеріалом, цікавими завданнями, інноваційними формами і прийомами роботи.

Семеног, О. М. Українська мова. 10 клас. Змістова лінія «Громадянська відповідальність» [Текст] : [навчально-методичний] посібник / О. М. Семеног. – Суми : [Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка], 2018. – 339 с.

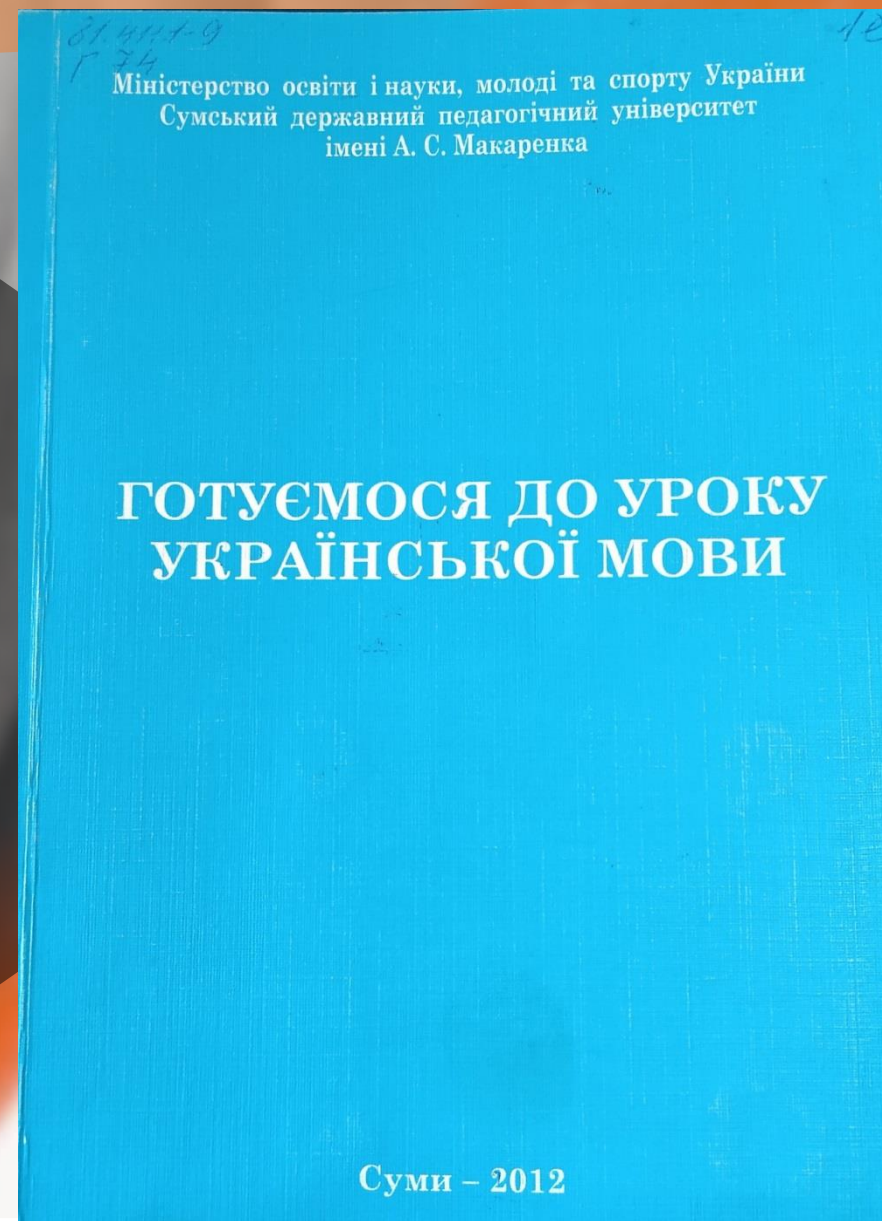
Матеріал книги дібраний і укладений відповідно до сучасних освітніх тенденцій в Україні, спрямований на формування комунікативних, лінгвістичних, лінгвокультурологічної й прагматичної компетенцій учня з урахуванням мовної, лінгвістичної, соціокультурної, діяльнісної змістової лінії «Громадянська відповідальність». Здобуті за допомогою підручника мовні знання і сформовані мовленнєві вміння забезпечать здатність ефективно взаємодіяти і з окремими людьми, і з суспільством у цілому, створять міцну основу для безперервного розвитку, самоосвіти й самовдосконалення.

Готуємося до уроку української мови [Текст] : методичний посібник для вчителя / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка; за ред. О. Семеног. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2012. – 259 с.

У посібнику подано матеріали до уроків з української мови для учнів 11 класу (профіль – «українська філологія»). Вправи та завдання зорієнтовують на поглиблення знань з історії мови, сучасного українського та світового мовознавства, розширення уявлень про мовну систему, формування загального уявлення про риторику, комунікативних, лінгвістичних, лінгвокультурологічної, прагматичної компетенції.

Текстовий матеріал книги дібраний і укладений відповідно до сучасних освітніх тенденцій в Україні, з урахуванням мовної, лінгвістичної, мовленнєвої, соціокультурної, діяльнісної змістовних ліній за Державним стандартом з української мови.

Освітньо-дослідницький центр МЕДІА&ВЧИТЕЛЬський кампус

Це науково-методичний підрозділ ресурсного центру професійного розвитку вчителя української мови і літератури СумДПУ імені А. С. Макаренка, що здійснює фахово-методичну, дослідницьку, освітньо-консультативну роботу з метою формування інфомедійної грамотності майбутніх учителів-тьюторів на засадах академічної доброчесності та міжрегіональної партнерської взаємодії, активно сприяє функціонуванню і популяризації вживання української мови в засобах медіа у м. Суми, Сумської області, м. Бахмут, Донецької області.

МЕДІА&ВЧИТЕЛЬСЬКИЙ кампус [Текст] : е-посібник / уклад.: О. Семенов, О. Муратова, Н. Пономаренко. – Суми – Бахмут, 2021. – 166 с.

Методичні розробки відповідають компетентнісним вимогам мовно-літературної освітньої галузі, шкільним програмам із української мови, української літератури, зарубіжної літератури, програмам навчальних дисциплін з методик навчання української мови, української літератури, зарубіжної літератури у закладах освіти.

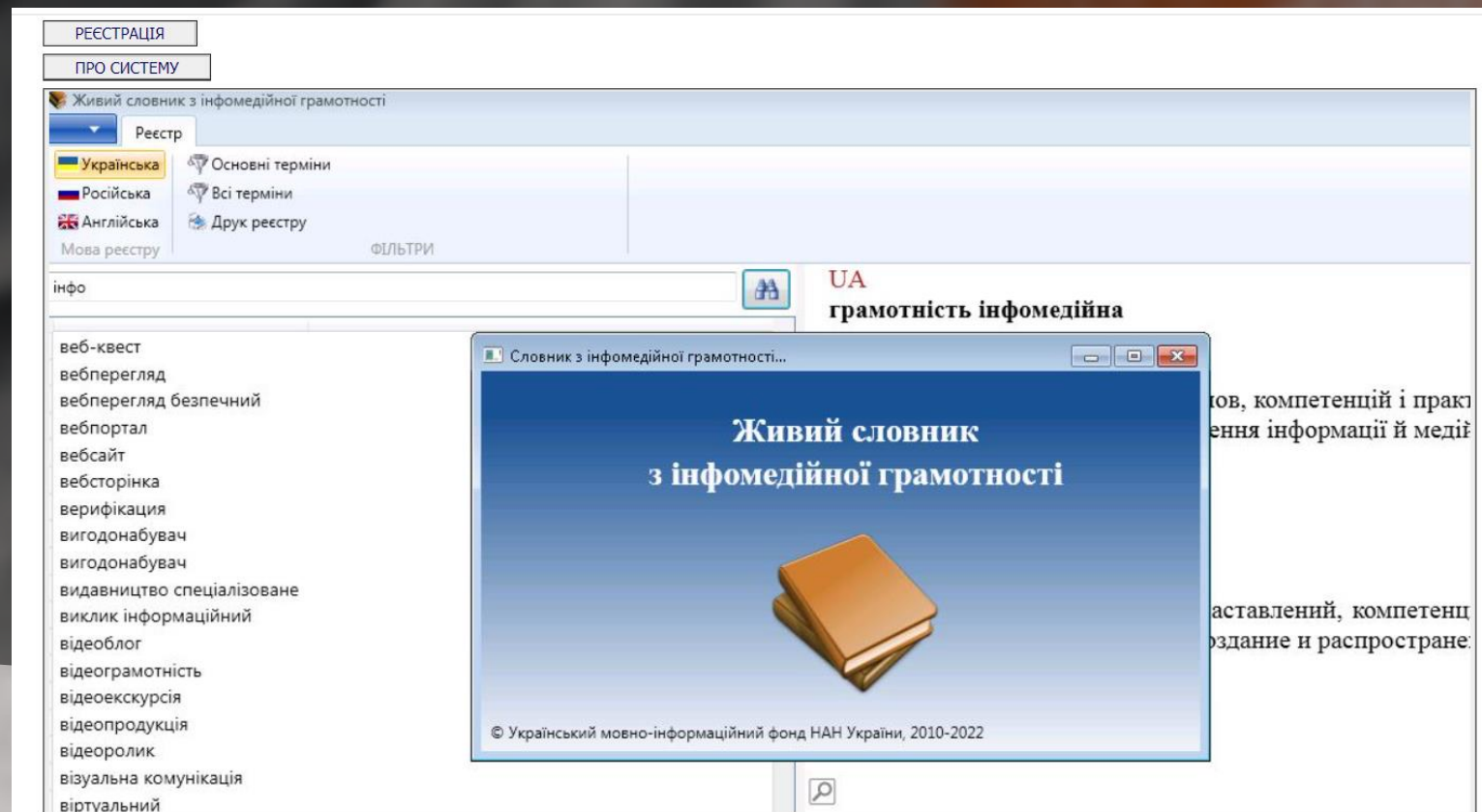
У конспектах занять дотримано методологію, розроблену IREX, що орієнтована на формування компетентностей інфомедійної грамотності (критичне мислення медіаграмотність, соціальна толерантність, стійкість до впливів, фактчекінг, інформаційна грамотність, цифрова безпека, візуальна грамотність, інноваційність, розвиток креативності).

WEB-портал «Мультимедійний словник з інфомедійної грамотності»

Словник враховує специфіку мовознавчого підходу до аналізу текстів у ЗМІ, методологію IREX, створює середовище, орієнтоване на забезпечення професійної взаємодії фахівців у галузі медіа у віддаленому режимі, потреб широкого кола зацікавлених осіб.

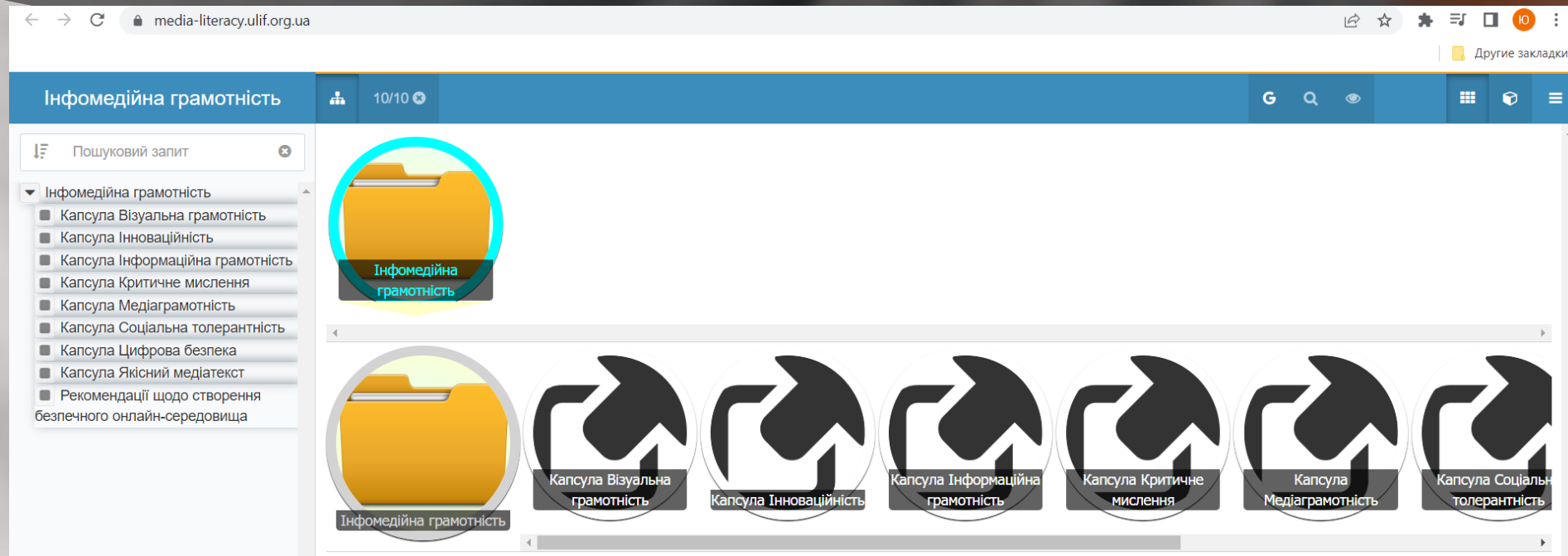
Підготовлено Українським мовно-інформаційним фондом в міжуніверситетській співпраці (Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка; Горлівський інститут іноземних мов).

Трансдисциплінарний кластер «МЕДІАКАПСУЛИ»

В основу концепції платформи покладено принципи інтерактивності, візуалізації, міждисциплінарної інтеграції, текстоцентризму, м'якої інтеграції інфомедійної грамотності.

Платформа містить модулі для взаємодії з користувачем і відображення інформації у вигляді «медіакапсул»: «Медіаграмотність», «Критичне мислення», «Соціальна толерантність», «Стійкість до впливів, фактчекінг», «Інформаційна грамотність», «Цифрова безпека», «Візуальна грамотність», «Інноваційність, розвиток креативності», наповнені медіаосвітнім матеріалом з урахуванням методів медіамоніторингу, медіаспостереження, критичного аналізу медійного продукту.

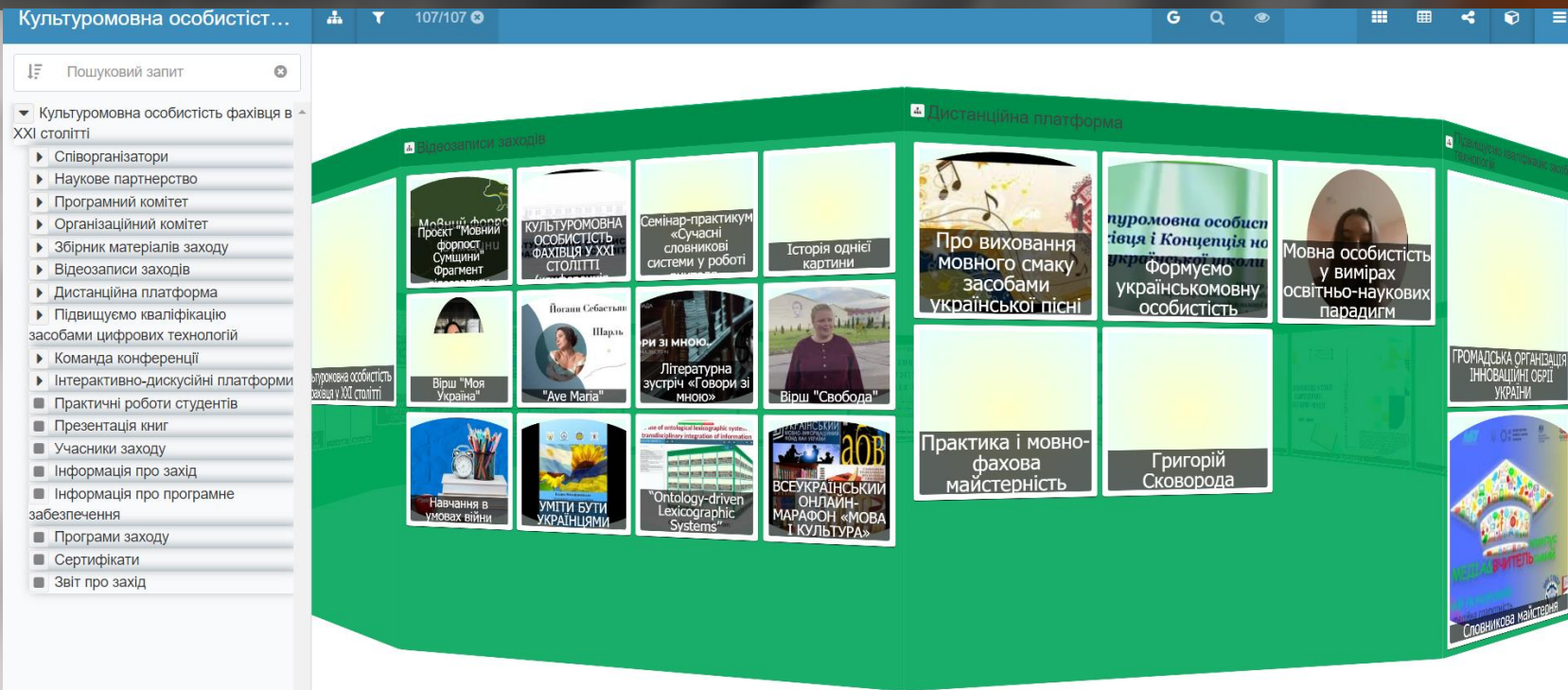

Трансдисциплінарний кластер

«КУЛЬТУРОМОВНА ОСОБИСТІСТЬ ФАХІВЦЯ У ХХІ СТОЛІТТІ»

На платформі представлено узагальнені результати досліджень учасників усеукраїнської науково-практичної конференції «Культуромовна особистість фахівця у ХХІ столітті».

Проблематика наукових розвідок: викладання української, іноземної мови, гуманітаристики у вищих навчальних закладах в Україні і за кордоном на інноваційних засадах; обговорення актуальних проблем формування культуромовної особистості фахівця в умовах неперервної освіти, ефективного використання в освітньому процесі здобутків лінгвоперсонології, електронної лінгводидактики, цифрової наративістики, професійного лідерства.

Семеног Олена Миколаївна : біобібліографічний покажчик : (до 55-річчя від дня народження) / Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Наукова бібліотека ; [уклад.: І. О. Железняк, Н. А. Чайка]. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – 220 с. – (Серія «Науковці університету» ; вип. 6)

Науковою бібліотекою створено біобібліографічний покажчик присвячений Олені Миколаївні Семеног.

У виданні висвітлено життєвий шлях, науково-педагогічну діяльність науковця. Представлені праці професора: монографії, навчальні та навчально-методичні посібники, статті з наукових збірників, матеріалів конференцій, публікації з періодичних видань, фахових вітчизняних та зарубіжних наукових джерел.

[Електронна версія видання](#)

«Жодне знання, хай навіть високе і благородне, але лише для мене одного, не дасть мне задоволення», – писав Л. Сенека. Таку ж ідею сповідує Олена Миколаївна Семенов, мій науковий наставник. Інтелігентність, толерантність, чуття нового – це мій наставник. Внутрішній простір кожного дисертанта Олена Миколаївна наповнює благородними почуваннями, чистотою помислів, щирістю почуттів, шляхетністю виховання, вірою, творчістю і допомогою іншим.

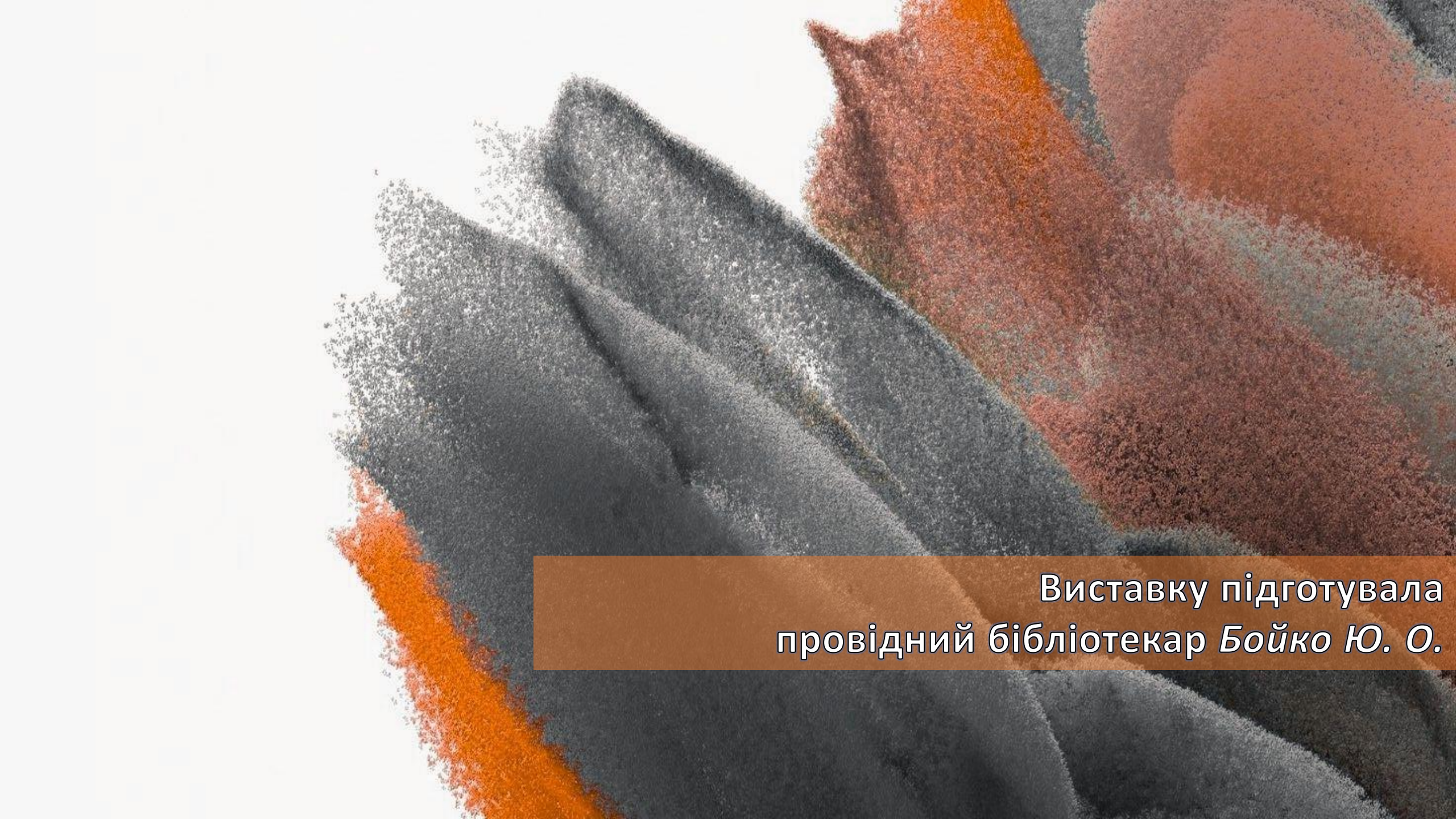
Вовк Мирослава Петрівна

Шановні користувачі!

Для перегляду електронних версій публікацій Олени Миколаївни Семеног
пропонуємо звернутись до Інституційного репозитарію за посиланням:

<https://repository.sspu.edu.ua/>

Виставку підготувала
провідний бібліотекар *Бойко Ю. О.*